

Szepes Mária

**A SZERELEM MÁGIÁJA
A HŰSÉG MÁGIÁJA**

ÉDESVÍZ KIADÓ BUDAPEST, 1999

Szerkesztette: Előd László
Copyright © Szepes Mária, 1995, 1999
Hungárián edition © Sweetwater Publisher Establishinent, 1999 Cover design © Sweetwater
Publisher Establishmeiit, 1999
Második kiadás
Az Édesvíz-kiadványok
megtekinthetők és megrendelhetők
interneten: <http://www.netcity.hu>
ÉDESVÍZ KIADÓ, BUDAPEST
Felelős kiadó a Kiadó igazgatója
Tipográfia: SZŰCS BT. Dunakeszi
Nyomta: Alföldi Nyomda Rt., Debrecen
Felelős vezető György Géza vezérigazgató
ISBN 963 528 374 1

Tartalom

A szerző előszava	9
A SZERELEM MÁGIÁJA	13
1. nemi ösztön, hatalomvágy, metafizikai éhség	15
2. A mágikus definíció	19
3. A nemiség gyökerei	21
4. Narkózis, mámor, kéj, extázis	23
5. Aszkéták és pervertáltak	27
6. Duálteória és valóság	31
7. Nemi viszony, szerelem, házasság	35
8. A harmonikus együttélés feltételei és mantrái	53
9. Állat, démon és angyal	85
A HŰSÉG MÁGIÁJA	91
1. Szerelmi bájital	93
2. A férfi Géniusz legyőzhetetlensége	105
Szómagyarázat	

*Benned él párod sajtó negatívja.
Várod, hogy a varázsszót kimondja:
„Én vagyok Te”, amely örök sebedet begyógyítja.
Szepes Mária*

A szerző előszava

Mágikus kirándulásra hívom meg kedves olvasóimat szeretettel e könyvben. A varázslatos táj, ahová megyünk, nem hely, hanem állapot. E különleges dimenzióban a szerelem sohasem válik unalmassá. Az együttélés állandóan új színekkel gazdagít. Nem ismer szürke megszokást, amelyet folyton „új hússal”, futó kalandokkal, hűtlenkedéssel kell elviselhetővé tenni. Sajnos az utat kevesen ismerik e szépséges kiterjedéshez, mert nem ismerik a zárnyitó, viharzó indulatokat, lázongó elemeket lecsillapító aranykulcsokat és jelszót hozzá.

Pedig e bűvös, lebegő állapot valóban van. Méghozzá bennünk. Mindenki létrehozhatja, aki igazán akarja, ahogy én megidéztem. Csak egy kis önzetlenség, okosság és nagyon nagy szeretet kell hozzá. És őszinte áldozatkészség. Attól megszelídülnek az objektív önimádat, sértődött hiúság vadászái is. Elmúlnak az önzés okozta depressziók, s képzeletünk mitikus tájain felragyog egy olyan szerelem szárnyas napja, amelyben nem tehet kárt a relatív idő. Nem ho-

9

mályosít el a kor. Minél többet adunk belőle, annál inkább gyarapszik, eléri a csillagos eget. Tanú rá az én 56 éven át tartó, gyönyörű házasságom az első és egyetlen férfival, aki testi halála után is bennem, velem maradt, és csodák forrásában merít meg naponta. Ezt a lehetőséget, módszereket kínálok a „Szerelem és Hűség Mágiájában” mindazoknak, akik elfogadják. Nagyon nagy segítség volna számukra, ha megtennék! Problémáik megoldódnának. Lényükben harmónia, nyugalom *áradna* el, s egész környezetükre kisugározna. Persze ez csak szelíd kínálat részemről, távolról sem prédikáló erőszak. Jó erőszak nincs! Bizonyos azonban, hogy egy hosszú élet megélt tapasztalata, aranyfedezete rejlik mögötte.

Akik beleéltek az életünkbe, látták és tudják, hogy sorsom végtelenül szeretett társával, Szepes Bélával több mint fél évszázadon át még csak egy vitánk sem volt. Pedig véleményünk nem mindenben egyezett. De elfogadtuk, hogy a másiknak joga van saját *ízléséhez*, érdeklődéséhez. Igaz, hogy mi még egymás gyöngeségeit is szeretjük. Remekül szórakoztunk együtt. Közös témáink kincseskamrája ki-meríthetetlen volt. Egész életünket átbeszélgettük. S ami a hűséget illeti? Az udvarlóját, vőlegényét, szeretőjét, férjét megcsalhatja az ember, de a *legjobb barátját soha!* Mélységes

10

összetartozásunkat megkönnyítette, hogy mindketten alkotó emberek voltunk. Férjem sportember, olimpikon, grafikus művész, az Ullstein lapok sztárkarikaturistája, világlapok munkatársa, mellesleg Pest legjobb táncosa, csinos, elegáns daliaként bolondultak érte a nők, én színészcsaládból származó, koldusszegény, vézna, akkor még nem tudtam, hogy egészen helyes, színes „okos kislány”, akinek a kelengyéjét is barátok adták össze.

Őszintén csodálkoztam rajta, miért éppen engem választott a sok elegáns, dúsgazdag, szép, bálozó, sportoló, zsúrozó, fölényes önbizalmú leány és asszony közül, s miért engem vitt magával Berlinbe karácsonyi házasságunk után? Ráadásul kivitte egész családomat, mikor egy levelükön elsírtam magam, mert éppen nagyon rosszul ment

nekik. A színész-filmes pálya soha sem volt megbízható életjáradék, kis hullámhegyek váltakoztak benne. Ilyenformán öt és fél személyt vett feleségül a házvezetőnőnkkel és a cicánkkal együtt. A „fél”, persze, a cicánk is családtag volt.

Azután megértettem. S nehéz lett volna kételkednem benne. Férjem, emberi eszmélete utolsó pillanatáig súlyos betegen is minden nap szerelmet vallott nekem. Azt is hallotta valamennyi barátom, tanítványom. „Tudod miért vagyok én a világ legnagyobb mázlistája?” –

11

kérdezte. „Miért?” Ezt nekem kellett kérdezniem. „Mert Te vagy a feleségem”.

Mosolya napfényként sugárzott rám. Szűz-oroszlán szülött volt.

Hogy milyen módon lehet egy ilyen szerelmes, hűséges sors-remekművet felépíteni, arról szól ez a könyv. És arra figyelmeztet, mi az, amivel sokan maguk rombolják le a legfontosabb kapcsolatukat. Próbáljanak nem csupán az érzékeikkel választani, noha az is fontos része ifjúi lángolásuknak. Önmagában azonban soha nem kötőanyag. A pszichikai-szellemi összetartozás, közös érdeklődés nélkülözhetetlen része az egyesülésnek, egymásban megtámaszkodó örömeinek. A gyöngéd emócióknak és a szárnyas képzelet hormoncseréjének legalább annyira fontos a szerepe, mint a nemi aktusnak. Szeressenek birtoklás, fullasztó követelések, elvárások nélkül. Ha ügyelnek rá, megérik, mikor kell hallgatniuk és mikor várja szelíd, jó szavukat a másik.

Legyen fontosabb a *Te*, mint az én. Sokszor az általunk kizárólagosnak vélt jobbat is lehet rosszul csinálni, ha erőszakot veszünk vele a másik természetén.

Mi jól csináltuk a jót, nekünk sikerült.

12

A SZERELEM MÁGIÁJA

1. Nemi ösztön, hatalomvágy metafizikai éhség

Az ember elementáris kapcsolatait közt a szerelem az, amelynél elsősorban az éssen innen és túl lüktető alapérzések érvényesülnek, a tudatos ember morális-szociális feltételeitől, gátjaitól függetlenül. A szerelem a személyiség legállatiasabb, legördögibb és legistenibb területe. De bármelyik területet érinti ezek közül, ott sötétséget vagy angyali gyümölcsöket: sorsot, életet, halált teremt.

Különös módon szinte valamennyi igazi írónak és pszichológusnak igaza volt a szerelemről szólván, még akkor is, ha egymásnak teljesen ellentmondó elméleteket állítottak fel róla. Mert megérteni ezt a nagy titkot csak a lét magasabb és mélyebb síkjain hullámzó változatainak *szintéziséből* lehet. Abból, ha felismerjük, miféle szenvedélyes hiányérzet feszül a dogmatikus moralista önkínzó aszkézise, a hatalom-

15

őrült zsarnok szadizmusa s a bordélyok prostituáltjainak gépies, erotomániája mögött. Mit jelképeznek az állatok, növények sokszor borzalmas, rejtélyes nemi szertartásai, az ősi kultúrák szexuális kultuszai. De meg kell tudni fejteni az ember különféle perverzióinak, traumáinak és gátlásainak jelentését is. Igaza van ezért Freudnak, aki minden emberi megnyilvánulás mögött a nemi ösztönt jelölte a legfontosabb hajtóerőnek. Igaza van Adlernek, aki a kisebbrendűségi *érzést* kompenzáló hatalmi ösztönt ismerte fel az emberi cselekvések olyan erős mozgatójaként, amely teljes érvényesülés esetén elnyomja vagy kikapcsolja a szexuális vágyat, s igaza van Jungnak, aki - bár a két előbbi tényezőt is beleépíti pszichológiai rendszerébe - mégis az ember ősi, misztikus-mágikus Isten-szomját, Isten utáni vágyát emeli uralkodó ösztönként a többi inger és szenvedély fölé. Mert Jung szerint az ember személyiséggé válása, megvilágosodása, átlényegülése jelentheti az egyedüli gyógyulást a lelki s az ebből következő testi nyavalyákból. Jung ezt a személyiséggé válást a szó mélyen vallásos értelmében gondolja: vagyis az ember és a kozmosz, a lélek és a mágikus természeti erő, szellem és Isten kapcsolatának tudatosítását és helyreállítását sürgeti. Bizonyos, hogy a három nagy tudós *együtt*

16

vége megadta és visszaadta az emberiségnek azt a lényeges eszmét, amelyet évezredekig nélkülözött. Mert a szerelem teremtő és pusztító szenvedélye az állati sajátosságokkal rendelkező *testben* kétségtelenül *Freud nemi ösztönként, a lélekben Adler hatalmi vágyaként* és az élet-halál kérdéseivel viaskodó *szellem* anyagi síkján a teljes tudásba való beavatás szomjaként, tehát a *Jung által* kifejtett Isten utáni vágyként jelenik meg. *De mindhárom mögött ugyanaz az isteni ősergia: a teremtés szüntelen mozgásban levő árama lüktet, csak különböző létsíkokon.*

17

2. A mágikus definíció

A kérdést először a nemi ösztön, szenvedély, J szerelem, közösülés, kielégülés! vágy s a szerelmi halál fogalmának pontos meghatározásával kell megragadni.

Egy fogalom hiánytalanul tömör meghatározása *győztes varázsígvé* válik abban, akiben a definíció megszületett. Mert a teljes személyiséget bevilágító *SZÓ* igazsága törvényté válik: Logosszá, amely az intellektuson át feloldja a valótlan képzeteket, s a régi helyén új világot teremt. Ennek következtében megváltozik az egyén magatartása, melynek hatását és hatalmát már mindenki tapasztalhatta, aki kísérletezett vele.

Az élet nemzője a teremtő képzelet. A képzelőerő (mintegy közösülésként) megvalósítja, kiformalja saját *képzettségét* a feminin őanyag örök állagából. Ez az ősképe minden későbbi aktusnak, amelyből ideaformák, asztráljelké-anyagi szerkezetek születnek. E misztikus

19

e/só' feszültség megnyilatkozási kényszere, mánora, részegült, diadalmas elvakultsága benne lüktet a „kettő nászában” valamennyi létsíkon. *A szerelem ezért a teremtő*

extázisa az élőlényben. A végtelenből, a megismerhetetlenből tört be a véges látható világba. Lényege a heves kitörés, a mozgás, a hódítás. Van benne valami csillapíthatatlan, valami rögzíthetetlen rohanó, lüktető, mint a tűzben, mint a robbanás energiáiban, mint a táguló világegyetem száguldva szétterjedő pólusaiban, az energia, az erő szé-dülten szétrepülő szikrái rövidebb-hosszabb izzás, lángolás után hamuvá lesznek, de maga az erő éli Átfut a világon, és eltűnik az örökkévalóságból örökkévalóságba vezető útján.

20

3. A nemiség gyökerei

A hermetikus filozófia a szexualitás kérdését sokkal jelentékenyebb okokkal magyarázza, mint a modern mélylélektan, amely nagyrészt inkább csak jelenségeiben és működésében regisztrálja. Az okkult szemlélet itt is a láthatatlan *okot* ragadja meg, amikor visszahatol a nemek kettészakadásának misztériumához, amelynek emlékét nemcsak mítoszok és hagyományok, hanem maga a természet is őrzi eleven szimbólumaiban: az élőlények organizmusában. Az emberi szervezet bizonyos csökevényei, a távoli ősökre visszautaló hermafrodita alkat, az egész univerzum látható és láthatatlan struktúrája az egymást kereső, egymással harcoló ellentétpár rejtélyére utalnak.

A mindenségben valamennyi élő organizmus női és férfienergiák egymásra hatásából keletkezik. S mivel a világ Dyas nászából született, a két végletes princípiumot hordozza léte gyökerében. A kettő hasadása és csillapíthatatlan só-

21

várgása egymásért az élet fenntartója. A teremtés aktussal jár együtt. A férfilegosz terhessé teszi a nagy Matert, az őanyagot. Nászúk ábrája a középpontokba sűrítő, formatervező örvény. Az androgyn valójában egy más idődimenzióban történő nemi aktus *ábrája*.

A törekvés, amely a két ellenpólust semleges, nemek fölötti állapotban tartósan egyesíteni kívánja, bizonyos időtartam után mindig kudarcot szenved az időbe merült világban.

A nemi energia az élőlények szervezetében kitörésben levő teremtő potencia. Azért olyan elementáris. Irányítása, megtisztítása a lét legnagyobb problémája. Állandó dinamizmusa annyira intenzív, hogy ha nem építhet, akkor rombol. Mindenképpen fel kell használni tehát. A Bhagavad Qíta így definiálja e kényszert: „Senki sem maradhat tétlen egy percet sem, mert akarja bár vagy sem, a természet tulajdonságai tevékenységre kényszerítik.” Nem mindegy azonban, hogy a tevékenységből halált nemző örvény támad-e vagy Unió Misztika, Misztikus Egység.

22

4. Narkózis, mámor, kéj, extázis

Az ember racionálisan megismerhető szervezetén, ösztönvilágán, ingerein, fizikai-pszichikai szükségletein kívül a boldogság olyan követeléseit is magában hordozza, amelyet hiába óhajtana a pszichológia, filozófia és szociológia különféle elnevezéseinek szűk medrébe szorítani, mindegyiken túlnő. Fajfenntartási ösztön, libidó, hatalmi mámor, ezek legfeljebb pillanatokra villantják fel a sóvárgott örömlélményt, inkább csak azért, hogy a lobbanás nyomában lezúduló árnyak nagyobb hiányérzettel mélyüljenek el a lélekben; születésétől haláláig az ember mindenféle fedőnév alatt e követelés után fut. Amint évei, reményei fogynak, egyre keserűbbé, csalódottabbá válik. Úgy érzi, becsapták. Az ígéretet, amely minden sejtjében, ösztönében, sejtelmében és vágyakozásában ott izzott, nem tartották be. Az egyetlent, a dolgok valódi értelmét és ízét, azt, amiért született, elsikkasztották előle. Az egész élete gyümölcstelen, üres

23

héj maradt, csak néha, amikor szeretkezett, ivott, sikerhullám dobta magasra, vagy a narkotikumok félelmetes pótszeréhez nyúlt, akkor *érezte* magát közel ahhoz, aminek hiányát érzi. S erről a beépült lehetőségről határozott tudomása van emlékképek nélkül is, minden szürke álvalóságnál intenzívebb valóságérzéssel. Olyan per ez az élettel szemben, amelyet éhségnél, szomjúságnál kínzóbb vágy kényszerít az emberre. S mivel ez a minden más ösztönnél hatalmasabb nosztalgia cáfolhatatlan tény, valahol, valamikor, múltban, jövőben vagy időtlen jelenben realitásként kell, hogy éljen. Különben nem képezné lényé láthatatlan gerincét. Az ember valóban *emlékezik a tartós, intenzív öröm extázisára, az „Önkívületre”,* amely a személyiség börtönébe zárt életérzést egyetemes, határtalan ujjongássá tágította benne. Emlékszik az állandó jó *érzésre,* amely létének természetes állapota volt egykor. Most azonban csak pillanatokra juthat hozzá. De mivel édeni életformájának élménytömege hiánytalanul ott rejtőzik tudatának mélyén, sohasem nyugodhat bele nyomorúságának állandósult lidércnyomásába, amelyet fizikai létnek neveznek. Ezért nem tud tartósan ébren lenni, vagyis kizáródní a hétköznapiakba. Ezért keresi különféle narkotikumokban, italban, kéjben, szórakozások szálnalmas papírdíszletei között cintányércsatto-

24

gásban, dobpufozásban, szaxofonvonításban az ünnepet, a megszínezettet, az átmeneti önkívületet, különben elpusztulna, kiszáradna, kővé dermedne belül.

Az áruló jelenség azonban, hogy meghasonlottságában mégis itt van, kétségtelenné teszi: ez a sötét, korlátozott létforma elkerülhetetlenül szükséges bizonyos tapasztalatok *átéléséhez és „rögzítéséhez”.* Mert a mágikus kultúrák látnokai képtelenek voltak olyanfajta koncentrációra és tájékozódásra, mint a ma embere. Ez különös módon a gyermekkorban, tehát az archetipikus élmények és reflexek érzékeny tükrében és érzelmi megszállottságok állapotában mutatkozik meg erősen, mert a modern személyiség olyankor zökken vissza édeni állapotába. Figyeljük meg például a részeg embert, micsoda veszélybe távolíthat mámoros, ordító önkívületében. Téli idején levetkőzik az utcán, és halálra hűl. Összevissza töri, sebzi magát, szerencsétlenségeket idéz elő, mert képtelen kívül helyezkedni a szubjektív vízió,

amelybe az alkohol zárta. A szenvedély, szerencsejáték, kábítószeres, sőt bizonyos mértékig a siker és hatalom élvezőin ugyanezt a furcsa, réveteg, minden veszélyt objektíve semmibe vevő részegültséget tapasztalhatjuk. Az önmagát így becsapott teremtő képzelet feltarthatatlanul sodródik a veszélyes irányba. A Maya-színjáték

25

elsötétül, erkölcstelenné válik, zsarnoki képzeletlények uralma alá kerül. E felelőtlen teremtés önnön művei mindig bonyolult, aszociális viszonylatokat, örvényt hoznak létre. A mágikus kísérletezés e feloldhatatlan csődtömegében, amelyben maga a mágus is foglyul esett, nem megfelelő többé a látomás állandó jó *érzése*. Veszélyes.

Rettentően fájdalmas. Mert tele van idegekkel átszótt csapdákkal, sebeket nyitó üt-közési lehetőségekkel, buktatókkal. Ezek elkerüléséhez nem elegendő a „víziószem” derengő egységlátása, ködös, kábult, változó csillagjáték a hullámzó erőkkel és formákkal; ki kell gyújtani hozzá az analízis és koncentráció fényes reflektorát, amely a körkilátás halványan rezgő képét eltünteti ugyan, de megmutatja a szakadékot, amelybe bele lehet zuhanni.

Más kérdés azonban, hogy az önös mágia megszüntetéséhez nélkülözhetetlen az extázis feloldó, megtisztító hője. S a mélységből visszavont erők felfelé törekvő irányba tűzlajtorján vezet ki a testkoporsóból. A nemi energia megtisztító erejének e lázvonalat kísérreljük meg a következőkben felrajzolni a narkotikumok, kéj és extázis fokozatain át.

26

5. Aszkéták és pervertáltak

Az involúció áramában való sodródás után a megtisztítási folyamat azzal veszi kezdetét az egyénben, hogy szexualitása problematikussá válik. Kielégülésének furcsa feltételei és gátjai támadnak. A gátak részben elrekesztik, részben más irányba terelik szüntelenül mozgásban levő energiáit. Ezeket a különbözőségeket két fő csoportra oszthatjuk. Az elsőbe tartoznak az aszkéták, a másodikba a pervertáltak. Mindkét szélsőség tudattalan gyökere azonos: a fizikai nemi aktus, a materiális teremtés eloldása vagy megkerülése.

Mind az aszkézis, mind a perverziók mögött megfélemlítő tapasztalatok rejtőznek. Az aszkéta is az erőszakosan érvényesülésre törő nemi árammal próbál szembeszegülni. A pervertált infantilis állapotban ragad meg, és szexuális energiáit megpróbálja mellékmederben levezetni, hogy kielégülése ne járjon követ-

27

kezményekkel és ne terhelje felelősséggel. Ezért helyettesít. Játszik.

Noha e két elágazás már a nemi energia irányának megfordulását jelenti, de ilyen stádiumban mindkettő beteges reakciókat szül. Az aszkétában megerjednek az elfojtott erők és felrobbannak. A cölibátus (nőtlenység) időszakait vad kicsapongások, romboló indulat- és idegrohamok követik. A szektáriánus rajongástól az anarchista merényletig a kihágás üzemanyaga a bebörtönzött Erősz.

A pervertált viszont erőbevételek híján elvérzik. Legyengül. Neuraszténiássá lesz. Potenciája elapad. Önbizalma kórosan labilissá válik. Asztrálzónáiban bizarr

szeretkezéseiből született zsarnoki magzatok vámpirizálják, rettentő lárvacsecsemők, az incubus- vagy succubus-embriók szívják el idegsejtjeit.

Az aszkétánál viharos energiadagály, a pervertálnál erőapály áll be.

E végponton mindkettő klauzúrába: kolostorokba, betegágyakba menekül, míg a pszichikai régiókban létrejön valamiféle egyensúly, túlcsonduló energiák lecsapódnak, az apályban levők feltöltődnek. S az asztrálsíkon, a láthatatlan lélek tengelyében megtörténik aztán a döntő aktus. A teremtés készítése harcra lendíti, karakterek feltöltésére, sorsok alakítására ősz

28

tönzi az embert, képzeletét színvarázssal, formák rejtjeles szépségével csalogatja, bűvöli.

Az elementáris nemi energia utazása elkezdődik felfelé. A léleknek szárnyai nyílnak. S mialatt emelkedik, nem veszít többé erőt, hanem telítődik, óriási energiájú mágneses pólussá koncentrálódik a magasabb létsíkon, így alakul ki egyesülése a személyiségben.

29

6. Duálteória és valóság

Egyes népek és okkult szekták legvitatottabb és legnépszerűbb tétele a duálteória. Naiv, zavaros formában, de annál hevesebb meggyőződéssel fanatikusan hirdetik, esküsznek rá, élnek, sőt visszaélnek vele.

A tétel alapja, a kiegészülés sóvárgása letagadhatatlanul ott lakozik mindenkiben. Igen gyakori eset, hogy az intenzív ingertől lenyűgözött hívők misztikus sorserőkre hivatkozva átcserelik megunt partnerüket a „duáljukra”. E csodálatos kegyelem ismertetőjele, hogy a „duál” sokkal frissebb, erősebb kívánságot s izgalmasabb gondolatokat ébreszt a másiknál, tehát kétségtelenül ő az „igazi”. Persze véletlenül sem fordulhat elő, hogy az új választott idősebb és előnytelenebb külsejű lenne, mint az, akit elhagynak miatta.

A valóságmag ellenére igen sok a tévedés ezen a területen. Ha valaki érzékileg és érzelmileg erősen vonzódik valakihez, és ezért azt hi-

31

szi, a duáljával találkozott, általában messze jár az igazságtól. A pszichikai érzelemskála ilyenfajta benyomásai csaknem minden esetben a személyiség aktuális hiányérzetéből születnek a fizikai síkon. Gyöngeségek, homályos ösztönök, tévképzetek vagy érdekek és elfajulások keresnek átmeneti társat. S ha az állandó változásban forrongó személyiség és jellem átalakul, az alkalmi szövetkezés elveszti tartalmát, kiürül, kihül. A „duál” egyszerre idegenebbé válik a világűr távoli csillagainál.

A duálkapcsolat a változó, rögzíthetetlen, felszíni viszonylatoknál sokkal mélyebb, mágikusabb vonzás. Eredete nem földi természetű, s beteljesedése nem az emberlét múlandó jelenségei között megy végbe. A múzsák mítosza az őrangyallegendák mind a tudattalan bizonyosságából röppennek fel.

Az ember - mai bonyolult nemi állapotába - az elmerült múlt és az új köntösben feltárna dó jövődjé között gyötrődik a kiúttalan szenvedélyek senkiföldjén. *Már* nem androgyn. magában hordozza a szakadás egyensúlytalanságát és halálos egyedüllétét. *S még* nem teremtette meg tudatos kapcsolatát másik felével, tehát nem hozta létre a tapasztalatokon át érett, gazdagabb teljességet, az utópisztikus androgynitást, amelynek nosztalgiája lázként

32

égeti. Mert tudattalanul emlékszik arra, ami volt, és érzi, hogy azzá lesz újra. A lények állapota mindig androgyn létük egy-egy periódusában. Ami széthull bennük a világ kettősségének énjük ábrája alapján, az *énjük, elvont lényege*, ami minden személyiségben egyetlen és egyéni. A *titkos név*. A mantra, ami az egyéniség egész egzisztenciáját meghatározza a lét hajnalától a világ alkonyáig. E mély, lényegi egység széttörése okozza az örök sajnást az emberben. S ezt nem lehet nemi aktussal vagy érzelmi egzaltációval összekovácsolni a földön, mert csak ott forrhat össze, ahol kettészakadt: *a szellemi síkon*. Fizikai kéj, démoni szenvedély vagy regényes elragadtatás nem vonzza közelebb egymáshoz az absztrakt részeket, hanem inkább elválasztja egymástól. Magányosan végigjárt létállomások élményeiből rétegzett, magas gátat emel közójük. *A kettő egyesülésének feltétele éppen e külön nemi érzelmi konstrukciók, szokások, ingerek, képzetek lebontása. A bennük lekötött erők megtisztítása.*

A töredékké vált énmozaikok esetleg egymástól távol eső létsíkokon tevékenykednek. Váltják egymást, mint az éj és a nappal. Egyik a látható, másik a láthatatlan világban szenved, alakítja sorsát. De szellemi alkatában - a szakadás erővonalaiiban - mindkettő magában

33

hordozza társa *negatívját*. Ez a szellemi seb sohasem forr be. A két pólus rejtélyes kapcsolatban van egymással, folyamatosan inspirálják egymást. Amilyen mértékben kibontakozik valaki az anyagi inger-indulat szövevényéből és a démoni szenvedély kígyószoritásából, úgy erősödik, tudatosodik benne a duáljával való kapcsolat.

34

7. Nemi viszony, szerelem, házasság

E három kapcsolat, amely közös gyökérből fakadva előbb-utóbb nagymértékben elhajlik egymástól, s gyakran szinte kizárja a másikat, szintén csak a három sík és három érzelmi korszak megvilágításában nyerhet kibékítő értelmet. A zavart és ellentmondást közöttük a pasztika nélküli egysíkú szemlélet okozza.

A nemi viszony a hormoncsere biológiai szükséglete kétségtelenül a fizikai sík jelensége. A pubertás, majd a fordított pubertás, a klimax vulkanikus ingerkitöréseiben a leghevesebb igény. Merni viszonyt, elszigetelten biológiai vonatkozásban, inkább férfiak folytatnak személytelen érzelmi-értelmi kapcsolat nélkül. Ha nőnél válik öncélú gyakorlattá, az már rendszerint prostitúció, beteges erotómánia vagy a férfielem túlsúlya az egyéniségben. Mert nőies

nő különben nem tudja elválasztani nemi élményét az érzelmi irányultságától. A szerelem általános emberi értelemben inkább az asztrálisan átfűtött képzelet ügye. A mélylélektan igen találó kifejezést alkalmaz a már perveltátnak nevezhető érzelmi megszállottság egyik szélsőségének megjelölésére: „Distanzliebé”-nek, távolsági szerelemnek nevezi. Különös, extrém példáját mutatja a Distanzliebe bizarrságának Csajkovszkij esete egy előkelő, művészetrajongó, sokgyermekes] asszonnyal, akivel személyesen úgyszólván sohasem találkozott, bár legszenvedélyesebb műveit neki írta. Éveken át intenzív levelezésben álltak; az asszony Csajkovszkij minden művét, gondolatát, érzését ismerte. Nemcsak szellemi kapcsolat volt ez, hanem beteges szerelem, mint fétisimádók kötődtek egymáshoz. E fantáziában lángoló szenvedélyük azonban a legzsarnokibb módon igényelte a testi távollétet egymástól. Ha Csajkovszkij meglátogatta az asszonyt fényűzően berendezett lakásában, ahol egy csomó tárgy, kotta, fénykép, könyv; festmény a művész iránti rajongás kultuszáról árulkodott, a ház úrnője elment hazulról. Csajkovszkij az üres lakáson lassan végighaladt, asszony használati tárgyaiból szívta maga óriási, misztikus érzelmi feszültségben barát-

36

nője lényének, gondolatainak, érintésének kisugárzásait. Az izzó szerelem, a másik lényé utáni halálos szomjúság ellenére is, tudattalanul vagy tudatosan felveti a Distanzliebe nosztalgiáját. Ady *Meg akarlak tartani* című versét idézem a szinte felsorolhatatlanul sok más, távolsági szerelemről szóló mű közül, amelyekben mind ez a kívánság merül fel, mintegy kulcsként a legextatikusabb emberi érzés múlandóságából örökkévalóságra való emelésére. Ady szövegezése azonban a legpregnansabb: izzóan, meztelenül, követelőően egyértelmű:
Órjít ez a csókos valóság, Ez a nagy beteljesülés, Ez a megadás, ez a jószág.
Öledbe hullva, sírva, vágyva Könyörgök hozzád, asszonyom: Űzz, kergess ki az éjszakába.
Mikor legtüzesebb az ajkam, Akkor fagyjon meg a tied. Taposs és rúgj kacagva rajtam.
Hóhérok az eleven vágyak, Átok a legszebb jelen is: Elhagylak, mert nagyon kívánlak.

37

*Testedet a kéjekre gyultat, Hadd lássam mindig hódítón. Illatos vánkosán a múltnak.
Meg akarlak tartani téged. Azért választom örökösdül A megszépítő messzeséget.*

Maradjon meg az én nagy álmom Egy asszonyról, aki szeret S akire én örökre vágyom.

Ady is, mint annyi költőtársa, a szerelem minden változatára ráhangolt sejtelemmel, tapasztalattal tudta, hogy akármilyen heves az ilyen ünnepi érzés, a realizációban rövidebb-hosszabb idő alatt elégeti önmagát. Csak ha volt igazi barátság tartalma, az esetleg megmarad belőle a szenvedély ütötte keserű sebek gyógyulása után erotikamentes szövetségnek. S ez az esszencia, ha sikerül belőle minden mérget kivonni, igen értékes elixír.

Ady versének képei és érzéstöltése félreismerhetetlen önkínzó tendenciát mutatnak. A sadizmus és a mazochizmus fogalmát röviden érintenünk kell itt, mert a fejlődés két legfőbb megnyilvánulása rejlik benne. Két olyan hatalmas, legnagyobbreszt tudattalan energiaáramról van szó, amely bizonyos mértékben minden

38

egy ember döntő módon áthat és irányít. A kettő gyakran keveredik az egyéni lélek bonyolult rendszere szerint. Mert a kínokozás sötét kéje vagy a fájdalom elszívódásának gyönyöre a fejlődés és a visszafejlődés irányának finom árnyalatait tükrözi. A visszafejlődés lavinájában lefelé zúduló teremtő erő a mélyponton, az anyag sűrűjében, ahol már gáttal kell megküzdeni, *szadizmusként* jelenik meg az ember nemiségében. A sadizmus a lenyűgözött, bosszúszomjtól égő hatalomvágy örülete. Az életnemző férfierő elfajulása akkor is, ha nőben mutatkozik meg. Tudat alatti gyökere ugyanaz, mint az aszkézis vagy a perverzióé. A teremtő gyönyör kudarc. A halál ellen lázad. Szét akarja zúzni a törvényt, amely az én szabadságát korlátozza, megtorlással fenyegeti. Ezért a szerelmi szenvedély helyébe a gyűlölet, az odaadás mámor helyébe az erőszak s az életadó gyümölcsözés helyébe a pusztítás kerül. Kitejesedésének végpontján a sadizmus nem más, mint a teremtés zsákutcája és cáfolata. E mélypont katalizmasorozatában azonban feltétlenül bekövetkezik a fordulat. A teremtésnek mélységbe vetült antitézise, ugyanakkor párhuzama világosan megmutatkozik a sadizmusban. A teremtő - elragadtatásában - szüntelenül sokszorozódik. A sadista - haláltól sértődött tomboló életszomjában - gyilkol.

Gyilkol,

39

mint a rovarvilág nyomorult kéjgyilkosai, amelyekben szintén a szexuális energia elsötétülése dramatizálja a nemi aktust, a „szerelmi halál”, vagyis az Unió Misztika, a Misztikus Egység borzalmas *paródiájává*.

A mazochizmus a fejlődésben levő ember tudattalan, passzívvezecklési vágya. Feminin energia. Férfiban is az. A mazochistában névtelen büntudat feszültsége ég. Ezért keresi a kemény, kegyetlen partnert. Értzi, hogy az elviselhetetlen feszültséget csak a szenvedés hője olthatja ki. A mazochizmus szintén csak behelyettesítő tünet, mivel a kín, megaláztatás, mártírium alkímiai hőenergiáját a lét alsó zónákban használja fel, s démoni fantazmákat szaporít vele. E fantazmák pedig egyre zsarnokibb módon uralkodnak rajta. A leplezett, borzalmas kielégülési igény szenvedélye által. A mazochista halálos bűnnek érzi, de leküzdhetetlenül sóvárogja a kéjt. S mivel újra meg újra „elbukik” benne, egyre könyörtelenebb módon bünteti magát érte. Vérével, maró könnyekkel, összetört húsával fizet érte.

A szadizmus és mazohizmus együttes jelenléte a kettős szerelmi öngyilkosság aktusában tetőzik. Az ilyenfajta „*Liebestod*” minden elemet magába foglal. A korlátozott hatalomvágy bosszúját, mert partnerét megöli. A vezeklési ösztönt, mert Önmagát is elpusztítja. Az ősi egy-

40

ség homályos nosztalgiáját, mivel a gyilkosság és öngyilkosság elkövetése előtt vagy alatt partnerével nemi aktusban egyesül.

A szerelem jelzője a romantika. A regényes, tehát nem hétköznapi. Az ünnep. A kivételessé emelt, dramatizált, illattal, virágokkal, színekkel, fűtött képzeletvarázs. Borzad a vaskos prózától. Maya tükrét tartja minden érzékszerv elé, s a fizikai sík realizációját, mint költői mámorea hóhériját, elutasítja. Ebből az ösztönös belső magatartásból ered a sok rezignált vagy gúnyos kifakadás a házasság ellen. Mert e nézőpontból a díszletek, rivaldafény nélkül való házasság küzdelmes, percekbe fakult szürkesége, fakó meztelensége a romantika, az illúziók, tehát a szerelem „halálát” jelenti. Általános tapasztalat szerint az érzékek összecsendülése és kellemesen kialakult közös nemi szokások esetén a jó szexuális kapcsolat sokkal tovább fennmarad a házasságban, mint a romantikus, szédülettel ég és pokol között táncoló szerelemben.

E rideg valóságtól menekülő öntudatlan szerelmi viselkedésnek persze éppúgy szimbolikus valóságtartalma és más megvalósulásrégiókba tartozó magja van, mint az imádkozó sáska vagy a póknőtény szörnyű „*Liebestod*”-*rítusának* a közösülése alatt, s a méhek halálos végű nászrepülésének, létük érzelmi intenzitásának csúcspontján. Ez a tűzpillanat annyira erős és

41

elementáris, hogy testükön szárnyat pattant ki, fizikailag olyan létsíkra emeli őket, amelyet nem ismertek eddig. Mert a nász teremtő céljának energiatöltése, tendenciája fölfelé hajszol, ki a sötét, nyirkos alvilágból a szilárd föld, földbe gyökerezett növények, elfekvő vizek, lomhán nyújtózkodó dombok fölé, a levegő éteri elemébe. S a legmagasabb ponton, az egyesülés *lázában* végbemegy a szörnyű aktus, amely a faj tovább éltetésére alkalmas legerősebb nőstény kivételével valamennyi mehet elpusztítja, de a jövőendő nemzedék királynőjét a hím magához zsákmányolt ivarszerve birtokában egy időre androgynná teszi. Ennek az ősi, elveszett értelmű szerelmi misztériumnak kulcsa is a transzcendentális síkban rejlik, a „Kémiai Nász” extatikus beteljesedésében. A másikba való megszűnés, az én tüzes gyönyörben való feloldása, a kettős szerelmi viaskodásából keletkezett örvény elnyugvása a titokzatos *jelen* csillagok fölötti békességében rejlik ez az állapot, amelynek nosztalgiája átsüt minden időben történő mozgáson, térben alakuló formán, gyönyörök zajló hullámverésén, szenvedélyek vulkánmoraján. Ez a megfoghatatlan, mégis nélkülözhetetlen elem keveri a névtelen elégedetlenség keserű *utóízét* a legizőbb szerelmi párharcba, de jelt ad magáról, semmi máshoz nem hasonlítható boldogsággal. Ez a boldogság pe-

42

dig abból a gyöngéd megnyugvásból ered, amely két embert a szexuális szélcsend rövid átmenetében néha lenyűgöz. A kettő, aki minden erotika nélkül az egymás

melletti jelenlét kristályában *eggyé zárul*, hirtelen csodálkozva eszmél fel arra, hogy ez nem a kék ellenmozgása, hanem a *teljesség*.

A sokat becsmérelt, analizált, legtöbbször tehertételnek, börtönnek, az egyéni szárnyalás szabad, boldog improvizációgátjának nevezett házasság valóban különös és megkerülhetetlen törvénye az emberi együttélésnek. Drámák, ütközetek színtere, csalódások kútforrása, a gyűlölet iskolája gyakrabban, mint a barátságé. Gúnyos, tragikus konfessziók, kísérteties leleplezések leselkedő résein át ijesztő, szánalmás, nevetséges mozzanatok látunk: nevetünk, szörnyülködünk vagy sírunk rajta. Az emberek csillagaik szerint kísérleteznek, harcolnak, szenvednek, megalkusznak vele. Ha bátortalanok, áldozattá, ha lázadók, botránykövé lesznek. A titkolt, hallgatólagos vagy brutálisan kikiáltott kudarcok mellett sikerült, harmonikus házasság egyenesen szabályerősítő kivételnek látszik. Mégis, nemcsak a ritka kivételekben, hanem a házasság mindhárom síkban megmutatkozó jelképrendszerében a fejlődésnek, tapasztalásnak, kiegyenlítő és csiszoló erőknek

43

olyan hatalmas konstrukciója lüktet, hogy a saját perspektíváját látó ember nem ismerheti félre.

Amikor valaki nemi viszonyt alakít ki, kétségtelenül egyedül a kellemes pillanatokra gondol. Ilyen értelemben Erosznak valóban csak jelene van. Sem felelő'sségérzet, sem rögzítésvágy nem társul hozzá. A teremtés ideája fel sem merül, legfeljebb mint bosszantó, elodázandó mellékkörülmény, ami ellen minden eszközzel védekezni kell. Egy ilyenfajta nemi viszonyra senki sem akar berendezkedni, vagy otthont építeni köré.

A szerelem szintén valami irreális idődimenzióban hullámszik a képzelet síkján, ahol regé- i nyes történései *zajlanak*, szintén nem vetítenek keretül templomot, gyerekszobát, munkahe- j lysiséget és bizonyos mellékhelyiséget.

A házasság, legalábbis kezdeti szakaszában j mindenre igényt tart, ami az emberi élet testilelki-szellemi tapasztalatának skáláján felme- | rülhet. Mindkét fél azzal akar egyesülni, akit j testileg megkívánt, de önmaga megsokszoro- i zására, családalapításra, otthonépítésre, közös í küzdelemre szövetkezik vele. Éppúgy várja ér- zéseinek tükröződéseit, inspirációját, mint azt, hogy szellemi érdeklődésében és értékeiben osztozzék. Egész életre szóló tervéhez - misztikus sejtelemmel és szorongással - magasabb

44

erők közreműködését is meg akarja nyerni, ezért legtöbbször rituálé keretében pecsételi meg a kötést. Fogadalmat tesz. Kötelezettséget, azonos sorsot vállal. Nevet ad vagy nevet cserél. Magára idézi égi és földi törvények kényszerét. Összevegyült erők, vágyak, célok körül tégelyt zár össze valamiféle tudatos vagy tudattalan MŰ létrehozására. Hogy ebből a Műből mi valósul meg? Rendszerint csak egy-egy részlet. A tégelybe zárt Prima Matéria átég valamely alkímiai stádiumon, amely sokszor éppen az erjedés állapota. A szenvedése és szenvedtetése. De a végzetes összeczártság koncentrációjában mindenképpen döntő folyamatok indulnak meg. Az erő ellenállásba ütközik. A gyöngeséget szüntelen támadások érik. A névtelen nevet kap. A formátlanul rejtőzöt a kritika könyörtelen fénye leplezi le. Az önmaga méreteiről, torzulásairól homályosan képzelgőt tükör elé állítják. S az ellentétpár harcának törvénye a

nyers felületek csiszolókorongjává változik. Mert a viszonylat szétválaszthatatlan egysége az állandó készenlét és elernyedés ritmusától lüktet. Atmoszféráját a birtoklás szenvedélye s a gyanú, a féltékenység kígyómérge hatja át, maláriászerűen visszatérő válságig hevíti. Bár szétválaszthatatlan megérezése, közös idegnedv keringés lüktet e „kéthátú” lényben, a gondolatok és szavak tehetetlenül visszatorpannak ott, ahol olda-

45

niuk, gyógyítaniuk kellene. Pedig a láthatatlan köldökzsinór a két pólus közötti távolságon, hazugságokon át is közvetít, erőt szív és erőt ömleszt. Félelmetes misztérium rejlik itt. Azért, mert minden dolog minden jelensége „nem más, mint egy-egy szimbólum porba öltöztetve”. S a szimbólumok „formákhoz kötött mágikus erők”. Mindegyikben a teremtés alapkonfigurációi és idézőformulái élnek. A házasság pedig a lét legnagyobb szentségét, a háromsíkú menyegző transzmutációját, kreációdramát és megváltásmisztériumot invokál. Sohasem könnyű idill, hanem tudatos és tudattalan sorsterhesség vállalása. A bonyolult hiányérzetben, amely *létrehozza*, nemcsak a boldogság és gyönyör sóvárgása, hanem felelősségérzet, vezeklésvágy és az áldozathozatal igénye lappang. „Üdvházasság” ezért az úgynevezett rossz házasság is, mert pokla nem örökkárhozat, ha nem salakemésztő tisztítóúz. Még akkor is, a fizikai síkon csöddel, szakadással, tragédiával végződik. A „jó” házasság viszont a viharos létformában is ritka oázisa az emberi együttélésnek. A fejlődés olyan sarkalatos pontja, amelyet két egyéniség sajátos összetétele hoz létre különleges célok megvalósítására. E támaszpont varázskörén belül ritkán találunk emésztő szenvedélyt, hőfoka egyenletes. Nem lángol, de nem lobban el. Az idő emelkedő özönvizéből

46

hiánytalanul magával menti minden értékét a „Szent Hegyre”. Tüzének piros magva fokozatosan rózsaszínűvé, majd fehérre izzik, és egyre nagyobb távlatokat világít be. E kapcsolat nem harc, hanem szövetség. A két lény a szövetségben minden kontaktust kereső tapogatójával összefonódik, mert tudattalanul tudja, hogy a mitikus nyomorékság, magány, egyensúlytalanság, amelybe egyénisége magjának kettészakadása döntötte, csak a háromsíkú össze-forrottság „Égi Menyegzőjében” gyógyul meg.

Az anyagi sík szürke, szentségtelen pocsolyába züllesztett házasság eredetében éppolyan szent, mint a kozmosz csillagforrásait és az örökkévalóság üzeneteit közvetítő misztériumok, amelyekből kabaré, revüszínház, mozi és televízió lett. Legtisztább formájában az ősvallások legendái őrzik, Ízisz és Ozirisz házassága például, Ízisz és Ozirisz „születésük előtt ikrek voltak egy anyaméhben”, Ízisz Ozirisznek testvére, anyja és felesége. Az őstörténet rejtélyes hagyományaiban és az ősvallások titkos rítusaiban felmerülő kétneműség- és vérfertőzésmotívum. Ez a „legtisztább” házasságban, mint a lét alapformáinak különféle fénytörésekben kivetülő ábrája jelenik meg. A hagyományok istenei alapjában nem mások, mint őskori s ezért csodálatos biológiai funkciókkal bíró ősi emberek. S mivel ősrégiek s a világ kezdetén állnak.

47

Ezért olyan gyakran kétneműek. „Zeusz egy férfi, Zeusz egy halhatatlan *leányzó*”, aki önmagát termékenyíti meg, s így szüli világra Athénét a fejéből. Zew női mellet visel. Yair, a kétnemű óriás önmagával közösül. A szakállas Vénusz, a babiloni földanya androgyn; a harcias Athéné félig férfi, a sokkeblű Apolló Musztangetosz félig nő. Az ősrják azzal hivalkodtak, hogy biszexuálisak, s többé-kevésbé minden mitológiai írás hasonló célzásokat tesz. A perzsáknál a korai ember kétnemű gyümölcsként hull le az élet fa- , járói. A hinduk négy karral ábrázolják. Platón j *Lakomájában* Zeusz előveszi az embert, és két *részre* vágja. S amint így kettéválnak, mindegyik félben sóvárgás támad önnön másik fele után. Mindkét fél karja átöleli a másikat. Testük összefonódik, és megkísérlik, hogy újra összenőjenek egymással, s csaknem belepusztulnak a vágyakozásba. „*Zeuszban* ekkor feltámadt a szájalom az emberfaj iránt, és új módot teremtett vizasztalásukra *azzal*, hogy ivarszervüket kívülre helyezte, és megengedte, hogy nemzzenek egymással és egymás által szülessenek. Azóta szaporodnak az emberek oly módon, hogy a férfi meglátogatja az asszonyt.”

Itt van tehát a kétnemű ember fogalma, amely érinti azonban a *vérfertőzés-motívumot* is. S ez a Genézisnek mindjárt az első fejezeté

48

ben igen határozott formában nyer kifejezést. Mivel Éva az androgyn Ádám önmagával nemzett, önmagából támadt leánya: „Tag az én tagomból, hús az én húsoból”, s ez a lány lett apjának asszonyává.

A vérfertőzésnek a régi időkben egyáltalában nem volt még bűnös mellékíze. Ellenkezőleg. A fivér és nővér közötti kapcsolat, a testvérházasság a nemes kasztok privilégiuma, az istenek és királyok legmagasabb előjoga. A legrégebb emberi családfa, az istenek családfája, a királyi családfák a „Szent Házasságban”, a testvérházasságban gyökereznek. Zeusz nővérel, Hérával házasodik össze. Mami, az indiai Isten saját lányát ejti teherbe, az emberiség ősanynjává avatja így őt. A svéd királyi Ingling-nemzetség Njörd isten saját testvérel kötött házasságból származik. A perui inkák, a perzsa nagy királyok mind a legkedvesebb testvérüket vették feleségül, hogy „magunk elfajzását megakadályozzák”.

A Ptolemaioszoknál a testvérházasság egészen Kleopátra idejéig szokásban volt, mégpedig a királyok számára fenntartott kivételként, mert a köznépet szigorú tilalom zárta el tőle.

Az új időkkel, új erkölcsökkel - nyilván annak megfigyelése következtében, hogy a vérrokonok közötti házasság feltartóztathatatlanul a

49

degenerálódáshoz vezet - az ilyen dolgok megbotránkoztató cselekedetökké változtak. Az istenek legtisztább morális tétéleiből szégyenteljes bűn, a szent házasságból vérfertőzés lett. A testvérházasság alapértelméből a kétneműség emlékezete, a kettészakadt részek „azonos vércsoportból, azonos anyagból való” szimbolikus összeépítése sok más rituáléval együtt elmerült a múltba. De az antik beavatásokon a férfiak még női és a nők férfiruhát öltöttek. S a természet feljegyzései hiánytalanul megmaradtak az élőlények szervezetében. Az emberi szexualitás genezisére jellemző, hogy az embrió nemi mirigye, kivezető csatornája, ivarszerve kezdetben mindkét nemnél azonos. A vérfertőzés a „belső fajtán belüli” megtermékenyítés, különös módon valóban az ikerképződést segíti elő. Az egyesülés ilyen értelemben való meg-

valósítása a fizikai síkon azt bizonyítja a minden esetben való elfajulással, hogy nem a vér és hús összevegyítése a cél. Sőt. Minél közelebbi a materiális rokonság, a belső nemzésből *származó* utódok annál egészségtelenebbek. Az egyesülés után sóvárgó részek között emelkedő gát a sűrű anyag. Az egymást kereső potenciáknak leiekké, szellemmé kell tisztulniuk, hogy e gáton átröppenjenek.

50

Oziriszt, a szétszaggatott istent Ízisz határtalan, önfeláldozó szerelme forrasztja újra egészé, s ez a misztérium minden asszonynak, aki a kapcsolat végső megoldását keresi, utat mutat.

51

8. A harmonikus együttélés feltételei és mantrái

Minden emberi társulás egyszeri és egyéni feltételük kombinációja. A nemi, szerelmi, *házassági* együttélésnek azonban minden esetben vannak olyan feltételei, amelyek tiszteletben tartása vagy megsértése döntően befolyásolja a kapcsolatot. Bizonyos tettek, kimondott vagy ki nem mondott szavak és mulasztások fokozatosan elhervasztják, szétmarják két ember kapcsolatát. Ezért kell tudatosítani konstruktív gondolatok, pozitívumok és mantrák soha nem mellőzhető rituáléit, amelyek a társulást egyre szilárdabb menedékké konzerválják.

A harmonikus együttélés feltételeit és mantráit két csoportban elemezzük:

Az első csoportba tartoznak a negatív magatartás tézisei. Azok a dolgok, melyeket a kapcsolat kötőanyagának és jó atmoszférájának megőrzése érdekében *sohasem szabad elkö-*

53

etnünk. A másik csoport a pozitív elemeket sorolja fel, azokat a tennivalókat, külső és belső magatartást, amelyek a vonzódás, jó szándék és intelligencia kedvező alapanyagából felépíthetik a kozmikus házasság nagy művét.

Amit soha ne kövessünk el:

1. A negatív elemek felsorolása egy „közhellyel” kezdődik; gondoljunk azonban arra, hogy a legmindennapibb betegségbe is bele lehet pusztulni, ha elhanyagolja valaki. A közhely így hangzik: ne higgyük, hogy a viszony, a szerelem vagy a házasság „happy end”-je egy csomó rendkívüli erőfeszítés végétjelenti. Sokkal inkább kezdetnek fogjuk fel. Egy nagy és szép verseny startjának, amelytől kezdve minden pillanatban maximális lendülettel törekednünk, felismernünk, alkalmazkodnunk, áldoznunk és helytállnunk kell. A célba való érkezéshez legfeljebb annyiban jutottunk közelebb, hogy elindultunk feléje. Az ember és ember, lélek és lélek közötti szédítő távolságot azonban csak úgy tudjuk áthidalni, ha szüntelenül egymás felé hatolunk, mégpedig a fény terjedési sebességével.

2. Sohasem feledkezzünk meg a szavakban rejlő romboló-építő, kötő és oldó erőkről:

a

54

szavak hatása gyakran ártalmasabb a kígyóméregbe mártott, húsba fúródó nyílnál. Gonosz, maró, kegyetlen szavak gyógyíthatatlanabb sebet, veszedelmesebb mérgezést okoznak a durva fizikai sérülésnél. *Az egyszer kiejtett szót soha többé nem vonhatjuk vissza!* Bántó, kíméletlen, a másik gyengeségeit könyörtelen kritikával ostorozó szavak görcsöt, sokkot, titkon gennyedő fekélyt okoznak a lélekben, *gyógyulást soha!* De nemcsak az indulatból, sértett hiúságból, féktelenségből a másik lényébe döfött szavak a veszedelmesek. *A játékos meggondolatlanságból kiejtett baljós tartalmú megjegyzések is mélyre hatolnak és megfogannak egy feszült pillanatban.* A választ például még tréfából se emlegessük soha! Mert e szónak igen erős és rossz töltése van. Olyan szug-gesztiója, amely a tudattalant izgatja, s ott negatív folyamatot indít el. S amikor az ilyenfajta „víz alatti” burjánzás a felszínen is hírt ad magáról, akkor már nehéz segíteni rajta.

3. Soha ne kicsinyeljük le partnerünk képességeit, s a világot se ne vessük ki esetleges ügyetlen, de jóindulatú erőfeszítéseit. *Főleg mások előtt ne mulassunk a rovására,* mert megtorpedózzuk vele önértetét, és ez kiszámíthatatlan következményekkel jár. Az ilyen sérült ember gyakran követ el örültséget csak azért, hogy hangzatosán feltűnővé, félelmetessé, hír-
55

hedtté tegye, komolyan vétesse magát, hogy bizonyítsa fölényét és bosszút álljon azokon, akik lekicsinyelték.

4. Sohase bocsátkozzunk bele komoly érzelmi viszonyunk fölött cinikus, triviális gúnyolódásokba. Ne vegyük át mások szövegeit. Ne ismétlegessük, mert undorító, romlott csiganyomot hagy hátra *érzés- és gondolatpályánkon.* Küzdjük le az ilyenfajta „jópofaság” és hőskö-dés kísértését.

5. A külvilág véleményétől való félszeg függés a szerelmi, házassági szövetséget is veszélybe sodorhatja. Amikor például valaki *azért,* nehogy cimborái vagy barátnői *lenézzék,* kinevessék, saját jobb meggyőződése ellenére ostoba, bonyolult helyzetekbe bocsátkozik, ha nem is fizikai értelemben, de bizonyos magatartásbeli hűtlenséget követ el partnere ellen. Férfiak késői kimaradásának, elkülönült passzióinak, önmagukra is ártalmas szokásainak mélyén sokszor rejlik ilyenfajta motívum. Nők inkább hálószerzők kifecsegésével, férjük vagy nemi partnerük furcsa kívánalmainak, hiányosságainak barátnői körben való megtárgyalásával követik el ezt az indiszkréciót, ami még akkor is veszélyezteti az együttélés jó atmoszféráját, ha a partner a tudat felszíni síkján nem *érezkeli.* Mert a szavakban, gondolatokban rejülő erők mindenképpen kifejtik hatásukat.

56

6. Sohase mondjunk le bizonyos esztétikai, érzelmi, szellemi illúziók fenntartásáról. Betegségek kényszerű lenyűgözöttségében esetleg, de egyébként soha ne mutakozzunk egymás előtt ápolatlanul, rendetlenül, durván. Külsőnk és belsőnk mindig legyen rendezett. Ahogy a mocskos, mosdatlan, közönséges szavak, úgy a gusztustalan megnyilatkozások is kórokozó vírusai az együttélésnek.

7. Ha társunk valami botlást követ el, ne változzunk át vérbíróvá mellette, aki vízcsepp-szisztémával bünteti a szerencsétlen bűnöst, s a szemrehányásait szünet nélkül addig csöpögteti a fejére, amíg annak minden megbánása, gyöngéd *érzése*

belepusztul. Ha a kapcsolat túljut egy-egy válságon, vigyázni kell, nehogy éppen a bizalmatlanság és keserű jelenetek láncreakciója okozzon benne halálos szövődményt.

8. Ha lehetséges, soha ne zárjuk a napot „haragban” egymással. „Beszéljük ki” a dolgot őszintén. A sok lábujjhegyen járás, elhallgatás végül áttörhetetlen fallá növekszik két ember között. Ez persze nem azt jelenti, hogy feltétlenül minden esetben erőltessünk valamely kínos és kényes témát. Ha nem vezet bennünket elvakult indulat, amely támadásra, civakodásra uszít, biztosan megérezzük, mikor kell hallgatnunk és várnunk a megfelelő pillanatot. Ilyen

57

esetben egyetlen gyógyszer a türelem. Amikor a tapintatos, szelíd várakozásban oldódni kezd a görcs, észre fogjuk venni a közeledés, hívás halvány áramlását, a kinyúló lélekrezen felénk nyúló fényt s finom légrezdülést. A türelmes várakozás gyógyító idő'szaka után azonban *vissza kell kanyarodnunk a vallomáshoz*, nehogy elnémított sérelmek, félreértések kórképző góccá legyenek bennünk. Addig beszéljünk tehát róla, amíg elpárolog minden indulatsav, gyúanyag és keserőség belőle. Egy emberpár kapcsolatának sokszínű, minden síkra kiterjedő bizalmasságához semmi más viszony nem hasonlítható. Több a gyerek és szülő, a tanítvány és tanító, hívó és pap, páciens és orvos, barát és barát közötti kontaktusnál, mert mindegyiket magába foglalja, de azonkívül rejtélyes plusz vegyül hozzá, amely csak a kettő érzéki-érzelmi közösségéből eszenciálódik. Kinek gyónhatnánk tehát nagyobb bizalommal nyugtalanságainkról, kínzó képzeleteinkről? Ki más oldhatná fel teljesebben e képzetek bilincseit?

9. Együttléteinket - éppúgy, mint a barátságban - a szerelemben és a házasságban se tegyük fülledt kényszerré: tudatosan, önkéntesen „lazítsunk” időnként. Hagyjuk menni a másikat. Várjuk meg, amíg új kívánság születik benne az

58

együttlétre. A távollét legtöbbször sokkal inkább kitermeli ezt az óhajt, mint a tapadó, súlyos, tolakodó jelenlét. Birtokló, gyanakvó testi jelenvalóságunkkal úgysem fogjuk megkötni a másokban szabadulni kívánó csapongó képzeletet, *nem* saját ritmusunk, igényeink, feltételeink, ingereink rákényszerítése köti hozzánk a másikat, *hanem* az ő ritmusának felvétele. Az ő vágyához, hangulatához, érdeklődéséhez való (alkalmazkodás).

11 10. Ne szöjünk *külön* kapcsolatokat. Ne építsünk *külön* baráti kört. Ne teremtsünk *külön* érdeklődési zónát, ahol társunk nem érzi jól magát; unatkozik vagy bosszankodik. Ilyen tendencia biztos hasadáshoz, majd szakadáshoz vezet. Amikor a házaspár „ágytól-asztaltól” elváltak, az már csak okozata, kiteljesedése az okok láthatatlan síkján végbement lelki-szellemi szétesésnek. Amint valahol - esetleg szükségszerűen - megindul a folyamat, biztosak lehetünk benne, hogy a teljes elhidegülés és válás előbb-utóbb bekövetkezik.

Nem hagyható persze figyelmen kívül az olyan eset, amikor a házaspár, akik fejlődési korszakuk valamely korai időszakában kötötték össze sorsukat, annyira „kinövik” egymást, hogy semmiképp sem maradhatnak együtt, mert éppen egyéniségük kibontakozásában bé-

59

nítanak meg a másikat. Ez már azonban választás és pszichikum kérdése. A párválasztás eleve elrendeltségét vakon elfogadni éppoly tévedés, mint minden kudarcot a könyörtelen sorserőkre hárítani. A módszer megmutatja, hogy két egyéniség vagy egymást kiegészítő, vonzó elemeiből tevődik össze, vagy tulajdonságaik, „csillagaik” kibékíthetetlenül harcolnak egymás ellen. Ha következetesen alkalmazzuk e csalhatatlan mértéket, elkerüljük a biztos bonyodalmakat.

A két karakterkép több szempontból való összehasonlító elemzése oly egyszerű, világos és törvényszerű végösszeget eredményez, mint egy-egy elemi számtani művelet, íme néhány példa rá:

a) Két becsvágyó, diktatórikus hajlamú, ugyanazon a síkon egyformán érvényesülésre törő karakter a házasság klauzúrájában feltétlenül békétlenül fog élni egymással, s előbb-utóbb eluralkodik közöttük a szembefordított pozitív pólusok taszítása.

b) Közös szellemi érdeklődés hiánya még akkor is szakadékot nyit két ember között, ha egyik közülük szelíd, passzív és alkalmazkodó.

c) A párválasztáskor akkor a legszerencsés-

60

sebb, ha a kettőben *kiegészítő éternek* találkoznak. Tehát, ami egyikben - (mínusz) vagy semleges, az a másikban + (plusz) tendencia. A képletet legegyszerűbben az energijelleg három síkon való összevetésével állíthatjuk fel. Tévedések elkerülése végett még hozzá kell tennünk: nem intelligenciaszintről, hanem kizárólag negatív vagy pozitív erőállapotról van szó. Ha például a férfi szellemileg kreatív, kirobbanóan aktív, kezdeményező, szuggesztív egyéniség, érzelmileg viszont passzív, gátolt, fizikailag is visszahúzó, bizonytalan, népszerű kifejezéssel élve: „élhetetlen”, akkor egy szellemileg inkább passzív, elfogadó, tükröződő női intellektus való mellé, aki ugyanakkor érzelmileg aktív, kezdeményező, fizikai síkon pedig ötletes, bátor és élelmes. Néha a nemek közt éppen fordított a képlet. A nő agya masculin és a férfi az elfogadó, tükröző fél. De számtalan változatban variálhatjuk a viszonylatokat. A következő ábrák jó kapcsolatokat mutatnak:

	F	N	F	N	F	N	F	N
Mentáisík	+	-		+	+			+
Asztrálsík	-	+	+	-	+	-	-	+
Fizikai sík	+	-	+			+	-	+

A most következő kapcsolat viszont már némi bonyodalommal fenyeget. Sok vitát, külön-

61

véleményt mutat szellemi síkon, s a nő akarati energiái következtében esetleg szakadást a fizikai síkon. Ugyanakkor azonban titkos szenvedést és megbánást érzelmi vonatkozásban:

	F	N
Mentálisík	+	+
Asztrálisík	+	-
Fizikai sík	+	+

Egy másik képlet heves indulatoskodásra és hűtlenségre enged következtetni mindkét fél asztrális-fizikai aktivitása miatt:

	F	N
Mentálisík	+	
Asztrálisík	+	+
Fizikai sík	+	+

Az egészen rossz összetétel ilyen képet mutat:

	F	N	F	N
Mentálisík	+	+	+	+
Asztrálisík	+	+		
Fizikai sík	+	+	-	-

- mert mindhárom síkon kirajzolja az élesj szembenállást vagy azonos ernyedtséget.

62

E néhány példa csak utalni kíván arra, hogy a párválasztás külső feltételei mennyire megtevesztők sokszor. Konvencionális szabályok egyáltalán nem alkalmazhatók rá, legfeljebb ritka kivételként. *Minden képlet teljesen egyéni, és nem felszínes, hanem a tudattalanban kirajzolódó hiányérzet vagy kóros túlsúly erővonalaiban mutatkozik meg. S ha ezek az erőtendenciák egymást kiegészítik, akkor jó a kapcsolat. Ha diszharmonikusak egymáshoz és ütköznek, akkor nem jöhet létre jó kontaktus. Az emberek e titkos, teljesen személyes erővonaltérkép alapján vonzódnak a náluk jóval idősebb vagy mindenki másnak esetleg terhes tulajdonságokkal bíró, bőbeszédű, szeszélyes, akaratos, nyugtalan, előnytelen külsejű, talán torz partnerhez, és remekül érzik magukat vele.* Mert ahol bennük koilon van (s ez nemcsak a freudi szexszimbolikára vonatkozik), azt a másiktól előrajzoló lelki-szellemi phalloszábtra kitölti.

d) A legideálisabb kapcsolat feltétele az egymást mindhárom síkon kiegészítő és kielégítő energiák találkozása. Ez azonban ritka dolog, szinte rendhagyó kivétel. Az összetartozás kötőanyaga azonban igen erős, sőt szétszakíthatatlan lehet akkor is, ha a kontaktus szellemi-érzelmi síkon maximális intenzitású. Ez több esetben inkább kizárja, mint elősegíti a kielégítő szexuális kontaktust, mégsem vezet szaka-

63

dásra. A kizárólag animális kötőanyag a mentálisan gazdátlan felet veszélyes kísértésnek teszi ki. Mert nemcsak a fizikai és asztrál-, hanem a mentáltest is állandóan kontaktust keres. Míg a csak szexuális hiányérzet a magasabb síkok számára elégtelen kapcsolatokra talál, addig a szellemi indíttatás megidézhet olyan kapcsolódást, amely elemi erővel tépi szét az alacsony régiókban létrejött kötést.

Most nézzük meg a karma szerepét az érzelmi válságok szakadással végződő eseteiben. Vítán felül áll, hogy az elkerülhetetlen szükségesség ellenére mindkét fél minden sebért, amelyet okozott, megfizet az utolsó fillérig. Az is igaz, hogy a

botránkozások szükségesek, de „jaj a botránkoztatóknak”. A valóságban azonban ez sem pörölyként lecsapó merev és könyörtelen törvényszerűség. Semmi esetre sem akkor, ha ismerjük és élővé tettük magunkban a sorsalakítás mágiáját. *Mert a tudatosítás stádiumában meg lehet választani az adósságtörlesztés módját és síkját a már több szempontból kifejtett gyakorlattal összhangban.*

11. Ne tartogassuk rosszkedvünket, kellemetlen tulajdonságainkat kizárólag partnereink, házastársunk számára. Ez a fajta „bizalmasság” felőrli a kapcsolat minden szépségét, gyöngédségét. Két ember együttlétének idealitását éppen az jelenti, ha a világon az egye-

64

düli állapotnak érzik, amely a külvilággal való harcok ingerült nyugtalanságát harmóniába oltja. Csillapít, ugyanakkor jó erővel, reménnyel tölt fel. A helytől függetlenül az egymásban való „otthonlét” meghittségével gyógyít. Amikor ezt az egyetlen menedéket indulatok, panaszok, kellemetlen hangulatok pszichikai széndioxidjával telítjük, egyszerűen nem marad hol felüdülünk, megpihennünk, léket ütöttünk a járművön, amely személyiségünket a zátonyok és viharok között a célja felé viszi.

Férfiak inkább sérelmeiket, haragjukat, sebzett önérzetüket viszik magánéletükbe úgynevezett „piszkálódásokkal”, apró ügyek nyomán kirobbantott civakodásokkal, rabiátus gáncoskodással, s tudattalanul úgy érzik a pillanatnyi megkönnyebbülés illúziójában, hogy legalább otthon „elégtételt” kaptak azért, amit a világban - egzisztenciájuk védelme érdekében - megtorlatlanul hagytak. A nők viszont betegséggel, vég nélküli panaszokkal büntetik, zsarolják élettársukat ösztönös, legtöbbször szexuális és hiúsági sérelmeikért, kielégületlenségükért, az érzelmek hőfokának lehüléseért. Azért, mert elmulasztja a figyelmességeket, hódolatteljes rituálékat. Vagy egyszerűen, mert a másik olyannak bizonyult, mint amilyen.

Legtávolabbról sem hasonlít ahhoz az izgalmas, regényes figurához az ágyban, egzisztenciális helyzetállásban

65

és az élet síkjának mutató eredményeiben, mint akit elvárt az élettől. Nem kiemelkedő hős, felesége nem lehet büszke rá, nem nézhet fel rá stb. Ezért tehát, amikor szerencsétlen tele van igyekvő, bocsánatkérő tapintattal, szánakozó gyöngédséggel, partnere büntetésből legfőképpen és mindig csak neki beteg. Sohasem friss, sohasem jókedvű. Az ágyban is fanyalogva, kelletlenül, áldozatképpen teljesíti sanyarú „kötelességét”, de alaposan megfizet érte egy csomó viharos kórtünettel, később azonban valódi betegséggel is, amikor az állandó gyakorlat már szervi elváltozásokat hozott létre.

Tehát vigyázzunk! A valóban tragikus kényszerítő eseteket kivéve ne játsszuk a zord, akadékoskodó, veszekedő házi zsarnok hálátlan szerepét, mert csupa ellenséget, lázadót, forradalmárt nevelünk magunk körül ott, ahol mindennél fontosabb volna szövetségest találnunk. E tétel főleg férfiakkhoz szól, bár férfias tem-peramentumú és férfipozíciót betöltő nők is gyakran elkövetik ugyanezt a hibát. Az asszony pedig, ha nem akarja tönkretenni önmagát és házasságát, ne legyen mindig beteg a férjének. He sajnáltassa magát folyton. Az érzelmi zsarolásnak, az elégedetlenség diszharmonikus

jelbeszédének igen veszélyes következményei vannak az azt elindító személyre is.
Egyrészt a
66

partner halálosan elunja a dolgot, és ürügyet csinál belőle önmaga felmentésére, és új kapcsolatot keres magának, másrészt a pantomim alakítója áldozatul esik saját képzetének.

A téma tudatosításához hozzátartozik az is, hogy kitérjünk itt egy másik végletes magatartás veszélyére. Ez pedig a valódi, súlyos válságok, szenvedések és betegségek részvétlen semmibevétele a partner részéről. Egy olyanfajta szubjektív érzéketlenség, amely kivétel nélkül minden panaszt és minden fizikai-érzelmi szenvedést pusztá képzeltetésnek, kényeskedésnek minősít, mert hiszen ő maga nem érzi. nála nem így van. A segélykérő panaszt türelmetlenül leinti. Ingerülten, dühösen támadja vagy elmenekül előle kellemesebb időtöltések közé. Mert „hogyan jön ő ahhoz”, „mennyiben köteles ő elviselni ezt az örökös nyavalygást?” stb. S éppen az ilyenfajta durvaság mögött gyakran olyan bajok rejtőznek, mint a feleség gyerekszülésből, alkati zavarokból eredő betegsége. Tehát a baj valójában közös szerzemény. Mint ahogy a házasság maga szenvedésekben, áldozatokban izzó *közös* tégelye a megváltás művének.

12. A negatív csoportban utoljára hagytuk a féltékenység leírását, amely a legkínzóbb, legáltalánosabb tünet, könnyű megbetegedése, váltóláza vagy halálos nyavalyája a viszonyoknak,
67

szerelemnek, házasságnak. Van, aki harsány exhibicionizmussal, az örület szégyentelen gátlástalanságával ad kifejezést féltékenységének, és van, aki némán küzd vele, mint az óriás polippal, amíg meg nem fullad a hullócsápok szorításában. Egyik halálosan szégyenli, tagadja, rejtegeti, másik fűnek-fának kitergeti, mindenkit be akar szervezni rögeszmévé fajult féltékenység szolgálatába. A kettő között persze nagy árnyalati skála húzódik, főleg a féltékenység motívumait illetően. Mert a féltékenység is annyiféle, ahány ember van. Számptalan titkos rugója, névtelen gyökere, rejtett indítóoka lehet. Alapja azonban mindig a teljes, mindenki mást kirekesztő, abszolút birtoklás szenvedélye, a „boszorkánykör” klauzúrája, amely a kettőn kívülre zárja a világot. E reménytelen és betegessé fajuló küzdelem a fizikai-érzelmi síkon persze ugyanolyan szimbólumvetítés, a magasabb történések és célok futóhomokból, hóból való kiformalása, mint minden egyéb életjelenség. Valójában a teljes összeforrás, kiegészülés nosztalgiaja a kettőben. Az ősi varázskör, az anyaméhtengely analógiája és sóvárgása, ahol ikreként éltek együtt, mint Ízisz és Ozirisz, de az újjászületés megváltó transzmutációjában egyetlen lényként támadnak fel. A féltékenység motívumai között első helyen áll a hiúság, az elviselhetetlen pellengértudat. A

68

szánalmas szerep a világ szeme előtt reflektorfényben. A gúny- és nevetőkórus üldözési képzetű. Ez a sérülés sokszor annyira erős, hogy megszállottja nem is jut el az intim részletek kínzókamrájáiig. A másik motívum a hatalom megsztásának gyötrelme, a megszerzett terület kényszerű átengedésének kudarca. A trónfosztott

uralkodó sértődöttsége. De van olyan egyéniség is, aki a diszkrét hűtlenséget nem bánja, csak attól dühödik meg, ha kiderül, hogy ő maga a nemi párharcban nem bizonyult minden más vonzást kirekesztő attrakciónak. A mazochistát stimulálja a féltékenység, a szadistát gyilkossá teszi. Az árnyalatok szinte kimeríthetetlenek. Azon valóban nincs semmi szégyellnivaló, ha valaki félti azt, akit szeret. Általános tünet, hogy a szerelmes embert, az egész lényét betöltő érzés átmenetileg bizonytalanná teszi. A másikat rajongásában túlértékeli, önmagát pedig alábecsüli. Attól tartva, hogy nem elég a partnerének, hogy nem érdemli meg. Annyira belevész és oly mértékben azonosul vele, hogy az ő szemszögéből önmagára tekintve nem tudja elképzelni, hogy az irreálisan kiszínezett, felmagasztalt ideál miképpen érheti be vele. Ilyen és más valódi válságponton fellángoló féltékenység (ami nem más, mint az életszükségletet jelentő másik elvesztéséből való kétségbeesett félelem) -

69

az emberi kapcsolatok e legküzdelmesebbjén - szinte természetesnek mondható. Vannak azonban olyan esetek, sajnos gyakoribbak, mint az előbbieket, amikor a féltékenység súlyos betegséggé, traumává, patológikus állapottá, üldözési mániává fajul, ön- és közveszélyessé válik.

Ilyen kóros állapotnál, feltéve, hogy megvan a szellemi képesség és szándék a gyógyulásra, *gondoltmágiával és asztráltornával* lehet eredményesen operálni. Analizáljuk végig kapcsolatunk *pozitív* elemeit, s vizsgáljuk meg erős, asztromentális kötőanyagát. Mindazt tehát, *amiben nincs konkurenciánk*. Szabályos, részletes, pontos táblázatot állítunk fel, mégpedig három síkon. Első rubrika a szellemi síké. Mi az, ami mentálisan összeköt bennünket? Vannak-e közös érdeklődéseink? Közös célunk? Közös munkánk? Intelligens, kreatív, egymást szerető embereknél, akik már hosszabb időt töltöttek együtt, a válasz e kérdésekre rendszerint igenlő.

Ezután következik az asztrálsík, az érzelmek közösségének számbavételéről. A gyöngédség, barátság, áldozatkészség, lojalitás és meghitt] hangulat-összeköttetés lemerése igen fontos pszichokémiai művelet: a két embert összetartó elementáris vonzás ellenőrzése. Annak ob-

70

jektív felismerése, hogy a kötőanyag mennyi terhelést bír el.

Végül alámerülünk a pirosra gyúlt „veszélyzónába”, a fizikai síkra, amelynek a láza ilyenkor negyvenkét fokos. Az érdekek, a megszokás és általában a szokások közössége körül rendszerint nincs nagy hiba. De hogyan is állunk egymással érzékileg? Hős... ez a kapcsolat az évek folyamán megfakult némileg. Elillant belőle a kíváncsi, fullasztó izgalom, a szédület és a szépség, az ismeretlenség illúziója és varázslata, a mámor, ahonnan a tökéletes, a folyamatos csoda teljességét várja a libidó. A sok kellemes, sőt nagyszerű megvalósulás mellett kiderül, hogy semmiféle tündérmese nem vált valósággá. S az is bizonyos, hogy az érzéki területek faun-nimfa kölykei, akik minden ember lényében ott csörtetnek a mitikus asztráligetek mélyén, nem nyugodtak bele a csalódásba, a kiélés lassú hullámverésébe. A kísértés tehát állandóan fennáll az értekek vonalán, a pogány és telhetetlen szexrégiókban, ahol csak a teljes intenzitású erotikus érzés szünteti meg átmenetileg a gazdátlanság kereső, páridézó állapotát. Viszont a „nagyobbik rész” - az értékesebb súlypont *rögzített*.

Összeszövődött, összenőtt. Nem pótolható mással. *A viszonylat az évek folyamán közös organizmust fejlesztett, s ebben a szervezetben az agy, szív, tüdő és gyomor is kö-*
71

zösen, zavartalanul funkcionál. Csak a nemi mirigyek és ivarszervek kerültek válságba. Férfiaknál felmerült a potenciazavar, a nőnél-férfinál egyaránt esetleg a „slusszpánik” kérdése.

A fizikai síkon gyengülő férfierő, ha nem vezethető le tudatosan és kielégítően szellemi becsvágyakban, akkor a változatosságban keres életadó izgalmat. Mit jelent azonban egy olyan egyéniség *számára*, aki lényé túlsúlyával már máshová rögződött, egy ilyen bátortalan kísérlet? Nem többet az idegen asztalnál elköltött, lelkiismeret- és anyagcserezavart előidéző vacsoránál.

Minden házasság keresztülesik néhány nagyobb válságon. Az ötvenes évek férfiklímaxa éppúgy meghozza az érzéki-érzelmi krízist, mint a harmincas évek vége felé kezdődő női praeklímax, majd a fokozódó őszi szorongás, amely áthevíti a negyvenes, sokaknál az ötvenes éveket is. Mindkét nem általában ilyenkor eszmél rá arra, hogy élete adós maradt a bizonyos „nagy szenvedéllyel”. A mirigyek lázadozva, telhetetlenül követelik az ifjító, megújító „ellen”-hormont, s ha valakiben nincs elegendő életbölcesség, ízlés, fegyelem és önkritika, kínosan, szánandóan nevetségessé teszi magát, vagy erre az életre jóvátehetetlen meggondolatlanságot követ el. Veszélyes kalandokba bonyolódik, önpusztító vaksággal eltépi magát
72

asztromentális létfeltételeitől, közös emlékekkel átszőtt humuszától. S azzal, hogy a megfelelő társ mellől átlendül egy saját szellemi és biológiai életritmusa szempontjából távoli bolygóra, halálos idegenségbe záródik ki, és hanyatló éveire szerencsétlenné válik.

Az ilyen válságok a házasság nagy művének beavatási próbái. Ahol valóban megvolt az összhang a magasabb síkokon, a kettő zavartalanul együtt haladt, ott az intakt félnek végsőkéig ki kell tartani posztján, nemcsak önmaga, hanem partnere érdekében is. Az asszonynak ilyenkor kell anyává, nővérré, gyóntatóvá és feloldozó pappá, de orvossá is átalakulnia, háttérbe szorítva önmagában a sértődött, féltékeny, megalázott nőt. A férfipartner nehéz szerepe is a megértő jó barát, a fivér magatartását kívánja, ha ő marad kívül a veszedelmes varázslaton. Mert ezt a mirigymérgézést, potenciapánikot, önérzetgyulladást csak türelmes és főleg jelenetmentes gyógymóddal lehet átvészeln.

Ennek a terápiának persze szinte emberfeletti nehézségei támadnak. Óriási önfegyelmet, nagyvonalúságot, megértést kíván akkor, amikor az, akinek véghez kell vinni, rendszerint úgy gyötrődik belül, mintha izzó parazsat szorítana meztelen mellére. Mert a láthatatlan lelki-szellemi köldökzsinóron át a krízis lázában izzó társából az ő lényébe is átcsap a fertőzés, és fáj-

73

dalmas gyulladásba hozza a közös érzéki-érzelmi élmények egész anyagát. S ilyen állapotban ezerszeresen nehéz elviselni a másik pszichikai delíriumának támadó reflexeit. Szavait, tetteit, elhallgatásait, megérezett fantáziáit, rejtőzését és hazudozásait. És nem is lehet ezen túlemelkedni akkor, ha valaki társa magatartását előbbi

viselkedése folytatásának tekinti, és úgy pillant rá, mintha még mindig azonos lenne régi önmagával. A *gondolattmágia* legradikálisabban és alapvetően a partnerhez való átmeneti viszonylatot változtatja meg. Egy másfajta realitás alapján többé nem felelős, értelmes, egészséges emberként tekint rá e vonatkozásban, *hanem úgy, mint egy morális biztonságából, egyensúlyából kibillent betegre. Mert valóban az!* Résztevő, megértő embernek eszébe sem jutna szeretett hozzátartozójára keserűen, sértődötten haragudni, őt szemrehányásokkal illetni, vádakkal, tragikus, indulatos kirobbanásokkal elhalmozni azért, mert lázrohamában kiugrik az ágyból, ápolójával dulakodik, meztelenül fel-alá szaladgál és zavaros, üldözésem vádakat, szemérmetlen trágárságokat kiabál. Éppen így a szerencsétlen, érzelmi mérgezést szenvedett társra sem helyes és alapjában nem is lehet másképp ránézni, mint szánakozó, segíteni kész megbocsátással. Mert erkölcsileg felháborító, hűség és jó ízlés ellen elkövetett

74

megnyilatkozásai pontosan megfelelnek egy szeretett beteg önkívületében kirobbanó degusztáló reflexeinek. Itt már természetesen az *asztrális tornára* is szükség van. A megváltozott belső gondolat, érzés, reláció döntő jelenségének plasztikussá tételére képzeljük el, micsoda magatartáscserét, oldást jelentene feszült, türelmetlen családi viszonylatainkban az, ha - mondjuk - szegény, maradi, környezetét halálosan fárasztó, szenilisen piszkálódó, magatehetetlen édesanyánkra még élő állapotában úgy tudnánk tekinteni, olyan türelmes, hálás odaadással tudnánk szeretni és szolgálni őt, ahogyan *halála után már öt perccel boldogan megtennénk!* Azzal a marcangoló önvádtól fűtött, gyötrődő gyöngédséggel. A jóvátehetetlenül befejeződött dráma vezeklést sóvárgó büntudatával. Ezt a relációváltoztatást azonban nem kell szükségképp a könyörtelen sorserőkre bízni, mert azok legtöbbször elkésnek vele. Tudatosan és önként magunk is végrehajthatjuk.

Az asztrális torna lényege az, hogy az egész képzetérzet-folyamatot végletekig feszítjük. Karikírozva végiggondoljuk, kiéléshez juttatjuk, eltorzítjuk, *azután* a megfelelő síkra juttatva bagatellizáljuk. Tehát nem engedjük, hogy hatalmassá duzzadva egész belső világunkat betöltse és maró savval telítse; nem engedjük,

75

hogy féltékenység mantrák monomániás ismételtetésével elvegye józanságunkat, és fokozatosan megőrjítsen bennünket. *Ezért erős érzetek és képek ellenében még erősebb, sőt nevetséges, parodisztikus érzeteket, képeket vetítünk.* Felhasználjuk az analógiák törvényét lefelé is, és az egész egzaltságot anyagcserezavarnak tekintjük, mert hiszen valójában az is. Különösen férfiaknál sugárzik át ez az energiaváltás a jellemzősíkra, mert szerepe a nemi kapcsolatban is aktív helytállást, látványos teljesítményt kíván, s kudarc nem titkolható úgy, mint a passzív szerepet játszó nőnél, aki frigiditását minden nehézség nélkül el tudja leplezni. Férfinál az ifjú korban oly dinamikus potencia gátoltta, „renyhévé” válik. A változatosság, az erősebb indíttatás keresése nem egyéb, mint amikor kínos székrekedés elleni hajtószert vesz be valaki. Érzéseinek, meggyőződésének, ideáljainak s főleg megbonthatatlan hovatartozásának semmi köze sincs hozzá. Szakítástól legfeljebb - s kizárólag - akkor kell tartani, ha a válságban levő partner egyéb területen is elnyomottnak, megalázottnak, gazdátlanak érzi magát; mert akkor komolyan veszélyessé válik az ilyenfajta keresés.

Itt persze most nem arról van szó, hogy eleve és előre erkölcsi felmentést adhatunk a nemi hűtlenség bármely formájára akkor, amikor a

76

régi házaspárok például egymás gyöngéden szerető szövetségesei, legjobb barátai. Egészen elvont erkölcsi szempontból igen kevés melegség van arra, ha valaki éppen a legjobb barátját „csalja meg”. A valóságban azonban ez a kérdés nem ilyen egyszerű. S ezért nem törhetünk pálcát fölötte merev, emberellenes puritanizmussal, mert ezek a dolgok kitörnek minden ellenőrzés alól és megtörténnek, gyakran a főszereplő legnagyobb meglepetésére és szégyenkezésére. Elementáris erőt vesznek rajta, mint a nátha vagy valami más betegség, amely ragályos. Elemzésünk tehát korántsem előre vásárolható bűnbocsátó cédula, hanem létrejött tények jó szándékú, gyógyító célú regisztrálása. Ebből a szempontból az is kérdésessé válik, hogy ami ilyenkor történik, körtünet-e, hűtlenség-e.

A betegséggé fokozott féltékenységnek a gondolatmágia és az asztrális torna alapterápiáin kívül mindig vannak egészen egyéni, egyszerű megoldásai. Feltesszük a nyugodt, szuggesztív kérdést: - „No és ha megtette?!” - úgy, ahogy egy igen természetes, heves szükséglete felmerülésekor bement volna egy utcai helyiségbe! Oda sem követjük. Annak az állapotnak nyomorúságos magánügyében sem osztozunk!... S e ponton részünkről lezárjuk az ügyet az emberi összetartozás legcsodálatosabb

77

mantrájával. Ha e varázsigé megfogon bennünk, és áthatja zaklatott lényünket, életünk talán legnagyobb feladatát oldottuk meg. A mantra így hangzik: **„Akit szeretsz, azt hagyd menni! Engedd a saját útjára!”**

A gyakorlatban ez annyit jelent, hogy nem kérdezősködünk, nyomozunk, szimatolunk többé utána, még szorongó, feszült érzéseink és képzeletünk csápjaival sem. *Nem csinálunk jeleneteket!* Mert az a betegséget csak súlyosabbá teszi ebben a fázisban. Olyan, mintha egy gyulladt sebet dörzsölnénk vagy gennyedő tuskét ütögetnénk mélyebben a bőr alá. De nem is tüntetünk megvető bizalmatlanságunkkal, mert ez a magatartás a legbűntudatosabb, legigyekvőbb partnerben is megszüli az újabb okot a bizalmatlanságra.

A harc megnyerése, a gyógyítás és gyógyulás attól függ, mennyire tudjuk elhatárolni magunkat saját fantáziamalmunk őrlő kőjaitól. *S ez csakis akkor sikerülhet, ha átcúsúszunk, átkapcsolunk egy más irányú, magasabb feszültségű érzelmi-szellemi tartalomra.* Különböző problémánk mindig újra visszahúzódik hozzánk és szorosan hozzánk tapad, mint mágneshez a vasreszelék. Bele kell tehát vetnünk magunkat alkotó, izgalmas érdekességű gondolatok, kreatív tevékenységek áramába, hogy megszűnjék a ragályidéző vonzás. Csak színes, kezdemé-

78

nyező, ötletes, pozitív ember társaságát keressük, s főleg kezdjük valami minden érdeklődésünket, erőnket magába gyűjtő munkába, hogy hiábavaló gyötrődésre ne maradjon energiánk. Tépjük ki magunkat az ernyedtségből, oktalan önkínzásból, destruktív mazochizmusból, és oltuk fel a helyes, konstruktív magatartást; még akkor is, ha beteg részünk tiltakozik ellene. Ne törődjünk vele, hogy belül még nincs

meggyőződésünk. Hamarosan megindul bennünk a jó tendenciák áramlása, és igazolja erőfeszítéseinket.

A módszer következtében társunkhoz való kapcsolatunkból elillan a görcsösség, s rövidebb-hosszabb idő alatt önmagától megoldódik. Az ilyen sikeresen megoldott válságból mindkét fél gazdagabban kerül ki, s a közös mű is erősödik, érik általa. A válságon átesett félben társa megértő, nagylelkű segítsége hálát és nagyobb gyöngédséget termel. Abban pedig, aki nem tomboló, bosszúálló fúriaként őrvongte végig az esetet, hanem részvétől izzó barát és orvos tudott maradni, a helyes magatartás sikere rengeteg erőt, élményszerű meggyőződést, biztonságot és harmóniát támaszt életre.

79

Amit soha ne mulasszunk el:

1. Ne higgyük, hogy elegendő, ha mi magunk átérezzük és elgondoljuk mindazokat a szép és gyöngéd dolgokat, amely társunk iránt eltölt bennünket. Feltétlenül tudtára kell adnunk, valamilyen formában neki is, különben nyugtalanná, bizonytalaná válik, érzelmileg fájni kezd mellettünk. Mert az érzelmi függés, bármilyen intuíción és telepatikus összeköttetés kíséri is, rejtélyes kisebbségi érzéssel jár együtt, amely a másiktól várja biztosítékát, nyugtató s csillapító gyógyszerét. Olyanféle állapot ez, amikor plasztikai operációnál a hiányos részre egy másik testrésztől varrnak ki-egészítést. Az ép bőrfelületet mindkét helyen fel kell nyitni, s ez átmenetileg érzékenyé, sebesültté, fájdalmassá változtatja a két rész össze-forrásának hosszadalmas folyamatát.

2. Ha szeretetet, figyelmet kívánunk partnerünktől, akkor előbb adjunk mi neki. Finom, tapintatos pantomim ez, az erők egészséges keringésének módja. Olyan labdajáték, amelyben kezdetben a mi kezünkben van a labda, s társunk csak úgy dobhatja vissza, ha előbb mi odadobjuk hozzá.

3. Az érdeklődést hogylétünk, érzéseink, gondolataink, ügyeink és kívánságaink iránt csak úgy várhatjuk el, ha mi sem siklunk át szó-

80

rakozottan partnerünk dolgai fölött. Ne rázzuk le tehát bokros teendőink és a személyünkkel való izzóan fontos foglalkozás közben a kérdést azzal, hogy a másik ügyei érzései, gondolatai úgyszólván rendben vannak, megszokott síneken futnak, és alaposan ismerjük őket. *Ne legyünk lusták kérdezősködni!* Egyetlen napot se hagyjunk úgy elrohanni, hogy nem koncentrálnánk partnerünk lényére azzal a figyelemmel, amely számol a percről percre változó, új variációkat felvető emberi lélek és szellem misztériumával. Ha nem így teszünk, előfordulhat, hogy az, akit ismerni vélünk, régi nevén szólongatunk, észrevétlenül valaki mássá alakult át, külön világba zárkozva teljesen elidegenedett tőlünk.

4. Az *életérzés* hőfoka, ereje nemcsak a megfelelő fizikai tevékenységtől, hanem attól is függ, hogy milyen filozófiai-esztétikai intenzitásban tudunk élni. Micsoda mélységig és magasságig tudunk megrezdülni a jelenségek titokzatosan szép, rejtélyesen összefüggő kisugárzásaira. Az elemzésnek, észrevezésnek ez a gazdag *skálája* nemcsak visszatükröződik azon, aki benne él, hanem át is hatja, frissíti, gyógyítja egész lényét. Ha két ember minden szép és jó reflexét megosztja egymással,

csodálatos anyagból szőnek kötőanyagot, különböző egyéniségük között. S ez a szálszövevény lassanként mágikus szövetséggé válik. Ahogy a

81

közös vér, közös nedvek összevegyüléséből született gyermek a házaspárokat a fizikai síkon a szó valóságos értelmében „vérkonokká” avatja, az asztromentális képzet- és érzetcserére létrehozta a legmélyebb összetartozás közösségét, amely a kettőt „két testben egy leikké” teszi.

5. Soha ne fukarkodjunk kedves, dicsérő szavakkal, ha partnerünk valóban rászolgál, vagy önmagának bizonyosságul igényli. A biztató, vigasztaló, elismerő szavak igazán nem kerülnek pénzbe, s annyi energiába sem, mint az ingerült, barátságtalan jelzők, indulatszavak elgondolása. A jó szóvarázs több irányban indít el építő tendenciákat; szimpátiámagokat ültet el, érdeklődés- és hálaáramot kapcsol be, barátságkontaktust teremt. S mint minden akciónk, ez is töltése szerint gyümölcsözik számunkra.

6. *Az apró szolgálatokat, figyelmességeket soha ne hagyjuk köszönet, örömünk kinyilvánítása és elismerés nélkül!* A közönynek tűnő hallgatóságos tudomásulvétellel elkedvetlenítjük partnerünket, és leszoktatjuk a finom gesztusokról.

7. Ne feledkezzünk meg közös kis ünnepeinkről. Ezek olyan rituálék, amelyek ébren tart-; jak kapcsolatunk szellemi-érzelmi tüzet, a titkos belső templomban. *Egyetlen emberi cél sem valósulhat meg kultusz nélkül!* Tanuljunk

82

meg ünnepelni *mindhárom síkon!* Az ünnep formáit és tartalmát megteremteni mindig individuális műalkotás. A találékonyság meglepő vonásait ismerjük fel magunkban. A hosszabb készülés, tervezés, várakozás már maga is teljes örömfedezettel rendelkezik minden fáradozásunkért. És az ilyen ünnepen soha nem a drága ajándékon van a hangsúly, hanem a kreatív ötletek szellemességén, gyengédségén és a szertartás hangulatán. Ezek az élmények soha nem halványulnak el, mert az emlékezés fénye a lélekben mindig örömtűzzé válik.

8. Ne csak gondjainkat, hétköznapijainkat, küzdelmeinket, problémáinkat osszuk meg egymással, hanem tegyük színessé együttléteinket azzal is néha, ami édenien gyermeki, örökifjú és játékos bennünk. Az ilyen elixír rengeteg bénító gátat old ki két ember között, mert nem zárja börtönbe, nem teszi sértődötten gonoszodó titkos rabbá tudattalanunkban a pogány kisdedit, hanem beépíti a közösségbe, neveli és kontroll alatt tartja.

9. Ha társunknál valami tartós, görcsös állapotot ismerünk fel, amelyet nem tudunk szavakkal megközelíteni, ne mulasszuk el kitartó, gyöngéd érzésekkel és gondolatokkal való fölkeresését, *amikor alszik!* Minél élesebb, tisztább képekkel tudjuk megjeleníteni magunk-

83

bán a folyamatot, ahogy az ágyára ülünk, fölébe hajolunk, belévetítjük csillapító, biztató, gyógyító energiáinkat, annál hamarabb áll be állapotában és kettőnk kapcsolatában is a teljes változás.

Mindezek az erőfeszítések percről percre, óráról órára, napról napra végrehajtott kísérletek, látszólag haszontalanul hozott áldozatok, csalódások és szenvedések csak akkor hoznak olyan eredményt egy életen belül, amelyet várunk tőle, ha kapcsolatunkból valóban nem hiányzik az erős érzelmi-szellemi kötőanyag! Ha csak érzéki érdeklődés vagy egyéb érdek alapján kerülünk össze, akkor a kontaktus - másutt meg nem szereshető fontos tapasztalatok és tanulságok után - lényegében szétesik. Még akkor is beáll a szakadás, ha megszületett a gyermek, és egzisztenciális okok hosszú időn át azután is összezárják a két embert egy formális házasság poklában.

84

9. Állat, démon és angyal

A szerelem ezoteriájának fontosságát csak akkor érthetjük meg, ha az ember kulcspozícióját vizsgáljuk a világmindenségben. Az embernek jelentős szerepe van a kozmoszban. Egyéniségének háromsíkú összetétele révén vagy a centripetális, sűrítő karakterű létspirál vagy az oldó, centrifugális tendencia menetét követi élete folyamán. Ezeknek a lehetőségeknek tudatosítása által az ember képes lesz arra, hogy angyali lényegének képességeit kifejlessze önmagában. A szellemi adottságok gyakran mélyen rejtve lappanganak a személyiségben, és a mindennapi élet realiztikus tevékenységei - amelyek főleg az anyaggal, a fizikai testtel és annak ezer problémájával foglalkoznak - egyéniségének angyali vonásait háttérbe szorítják.

Amikor az emberi életnek ezt a sarkalatos problémáját, a szerelmet tesszük tanulmányunk tárgyává, rá kell világítani azokra a po-

85

tenciális erőforrásokra, amelyek a magasabb síkokkal való kapcsolódást lehetővé teszik.

Állat, démon és angyal az ember hármas lényege, olyan megtévesztő módon fonódnak egységbe, hogy a felületen szemlélő gyakran csupán a legdurvább formát, a fizikai testet látja. Ebből az következik, hogy tudósaink: orvosok, fizikusok, sőt a pszichiáterek nagy része is, csupán a fizikumot vizsgálja, az emberi test látható formáját. Ez a szemlélet tökéletlen, mert kizárja a magasabb létszintek bekapcsolódását az életfolyamatokba, és ennek következtében számos tévedéshez vezet, amelyek nemcsak a bonyolultabb gyógykezelést teszik hatástalanná, de a természettudományokat is zsákutcába vezetik, és az általános világkép kialakulása egyoldalú marad; helytelen konzekvenciákat vonnak le, mert csupán részfelismerések alapján ítélnék.

A modern tudósok nagy része a szerelem problémáját pusztán fiziológiai funkcióvá alacsonyítja le, tehát főleg a szexuális higiéné, a patológikus elváltozások és a szaporodás kérdésével foglalkozik. A pszichiáterek ugyan vizsgálják az érzelmvilág ingadozásait, de az emócióknak alárendelt jelentőséget tulajdonítanak és a testi funkciók rendellenességeivel kapcsolják össze. A publikum figyelme ezáltal szintén ezekre a problémákra irányul.

86

Minden, ami a nemek kapcsolatának fizikai része körül a tudomány által létrejött, fontos és hasznos tudásanyag. Az irodalom is bő anyagot ad, hogy az emberek kellőképpen felvilágosodjanak és egyben szórakozzanak a bonyolult, mindig újból felvetődő, soha meg nem unt problémákon. Azonban mindezek ritkán közelítik meg helyesen ezt az érdeklődés központjában álló kérdést.

A pszichoanalízis munkája érdekes, jó nyomon jár. Egyes, kiváló egyéniségek eljutottak már a magasabb síkok küszöbéig (Jung), de még nem hatoltak be azokba a régiókba, ahová a nemek kapcsolatának transzcendens gyökerei nyúlnak.

Regény, mozi, színház, lelki klinikák és főleg a szerelemre vonatkozó mindenféle eszközökkel „jósló” sarlatánok működése, az élet szerelmi kapcsolatainak csupán legalacsonyabb zónáit érintik, *azokra* hatnak izgatólag, csillapítólag vagy esetleg kijózanítólag.

A harmadik faktor, amely a szerelem problémájába állandóan beleszól és hozzá nem értő módon igyekszik beleavatkozni a vallás, vagy precízebben kifejezve, az egyház. A keresztény egyházak és a különféle moralizáló szekták igen intenzíven foglalkoznak ezzel a kérdéssel. Egyoldalú álláspontjuk azonban nem oldja meg a kérdést, inkább elnyomni igyekszik egy olyan

87

hatalmas energiakomplexumot, amelyet megfékezni semmiképpen sem tud. A lelkiismeretes, komoly életfelfogású publikumot az egyház merev tézisei szinte megoldhatatlan problémák elé állítják. A dogmatikus papok szigora, akik a nemi életet visszafogják, a kiélés formáit korlátozzák, sok fölösleges lelki kínt okoznak azoknak, akik keresik a helyes utat. Érzik a probléma fontosságát, azonban a magasabb szellemi koncepció lehetőségére nem vezetik rá az embert.

A szerelem ezotériájával foglalkozva, először a magasabb létszintek lényegével, tevékenységük karakterével kell foglalkozni, csak azután térhetünk rá a mindennapos jelenségek titkos, kozmikus céljára.

A démon teste az asztrális zóna anyagából épül fel. A csakrák mágikus erőpotenciájának hatására sűrűsödött az asztrális anyag fizikai testté, tehát közvetlen, genetikai kapcsolat áll fenn köztük. Ebből világosan kitűnik, hogy az emberi test érzéki reakcióit és az ezzel kapcsolatos érzéki kibontakozását - különösen pedig a kettő speciális összefüggését, a szerelmi életet - nem érthetjük meg anélkül, hogy a bennünk lakó ördögivel és angyalival ne foglalkozzunk.

Az asztráltest életének mozgató ereje a vágy dinamikája. Amikor két ember egymás

iránt

88

szimpátiát érez, egymáshoz közeledik, aurájukban kinyúló csápokat érzékelhetünk, amelyekből karok emelkednek ki, és ezzel partnerüket formálisan magukhoz vonják. Ez az ölelésnek az asztrális analógiája. Az asztráltest mindig előbb hajtja végre a közösülést, mint a fizikai forma. A démon, a bennünk lakozó ördög beszédje is más, amellyel partneréhez közeledik, mint a fizikai test közlésformája. Közvetíti a szín, hang, forma, illat finomabb rezgéseit.

Az angyali képzelet a vonzás-taszítás kozmikus törvényének szolgálatában áll.

Sugárzó lényével az absztrakció szellemi nyelvén közli forma és idea princípiumait

partnerével. Beszédformája szimbólumnyelv, amely teremtő ideákat és erőformákat képes létrehozni.

Az extázisig fokozott kontaktus az a létállapot, amelyben az angyal teljesen kibontakozhat, és szabadon szárnyalhat a látható és láthatatlan Kozmoszban. Az idő fogalma megszűnik, és a maximális teremtő potencia a teljes nyugalom állapotával azonosul az örök jelenben. Ez a háromsíkú élmény, a fizikai, asztrális és mentális (szellemi) test: az állat, démon és angyal harmonikus egybeolvadása, az igazi célja az emberek szerelmi életének. A nemek kapcsolatának ezoterikus jelentősége itt mutatkozik meg először.

A közösülést, amelyben az asztrál- és men-

89

táltestünk is részt vesz, kozmikus rituálé jellegű. A három sík egyesülése a teljes felfrissülés érzését okozza; az ilyen természetű háromsíkú kapcsolatnak ezoterikus célja van. A fölöttünk levő láthatatlan világok élőlényei részére nyújtanak magasabb inkarnálódási lehetőséget. Az aurák, amelyek ilyen természetű kontaktusba léptek, átformálják a felsőbb világok légkörét. Ennek a tevékenységnek az analógiáját a materiális világban is megtaláljuk: a Föld vegetációja oxigént termel, hogy a fejlődésben nála magasabb szinten lévő élőlényeknek életlehetőséget nyújtson.

E három elem egyesülése az emberben, a természetben és a világegyetemben olyan érték, melyet elöregedő Földünk közeledő katasztrófája sem tud megingatni.

90

A HŰSÉG MÁGIÁJA

1, Szerelmi bájital

A nemek szakadása, egymáshoz való vonzódása, gyűlöletté váló szerelme, a féltékenység, a birtoklás gyilkos dühe a nemek harcának ijesztő konfliktusait teremti meg földünk létformájában. E viszonylatok értelmes magyarázat nélkül önpusztító tragédiákhoz, lelki-testi kórsághoz, halálos bosszúhadjáratokhoz, különféle szenvedélybetegségekhez vezetnek. Ezért kísérlem meg itt a biosz jelbeszédével megvilágítani e harc okait, párhuzamait a természet valamennyi dimenziójában. Megnevezni valamit annyi, mint kimondani egy súlyos bántalom diagnózisát. S egyedül a diagnózis felismerése teheti lehetővé a betegség ellenszérumának alkalmazását az addig reménytelennek tűnő állapot enyhítésére, sőt gyógyítására.

A „bájital” fogalmából ne gondoljunk mindjárt a Mediciekre, Borgiákra, meg a középkori boszorkányokra. Bár kétségtelen, hogy a bo-

93

szorkányság a régi korszakokban határozottan női mesterség volt.

E babonának sokkal igazabb, pozitívabb tartalma van, mint ahogy általában képzelik. Azt is mondhatnám, a kísérleti tudomány igazolja. Nő szüli a legerősebb férfit. Sok tekintetben szívósabb, kitartóbb, alkalmazkodóbb nála. Ennek részben biológiai oka

van. A férfi XY nemi kromoszómájával szemben a nőnek XX kromoszómája van „az anyatermészet” rejtélyes varázslata folytán. S a „szerelmi bájtalt” sem kotyvasztja, hanem lényében hordozza két alaptehetség formájában. Az egyiket - „az ősi mesterséget” - mindenki ismeri. Jóízű, morális igényű asszony nem él vele. A másik: minden nő született színésznő, akkor is, ha a színpad rivaldafényében nem tudna mit kezdeni vele. Magánéletében azonban, ha mindenkinek felett szeret, félt valakit, védeni kívánja és meg akarja tárta- l ni, akkor képes önmagából olyan eszközöket kitenyészteni, amelyek segítségével soha nem veszíti el partnere érdeklődését, barátságát, sőt szerelmét sem.

Se férfi, se erényes nő ne botránkozzék meg e szavakon. Mert amiről beszélek, az egy okos, emberismerő, áldozatkész asszony legjobb tulajdonságait jelentik. Harmóniát, fészekmeleget, problémákat oldó arkánumot sugároz vele partnerére, gyerekeire, egész környezetére.

94

Talán szabad néhány rövid, személyes mondatot megkockáztatnom itt. Magam ötvenhat éven átéltem férjemmel gyönyörű szövetségben. Egyetlen vitánk sem volt. Az ifjú szerelem bennünk nem fogyott, nem aludt ki az évek múlásával, hanem egyre mélyebbé, szebbé növekedett. Nélkülözhetetlen lelki, szellemi forrássá változott. Naponta fényéveket gyalogoltunk egymás felé, mindig új örömet fedezve fel a másik társaságában.

Ne higgyék ezt pusztán szabálysértő kivételnek, író-pszichológus vagyok. Nem egy viharos, marakodó, kétségbeesett férfi-nő kapcsolatot sikerült elviselhetőbbé vagy ritkább esetben harmonikussá tennem - bocsánat, uraim -, mindig az értelmes, rossz magatartását megváltoztató, türelmes asszony segítségével. Mert a világért sem én tettem helyettük bármit is. Ehhez nincs jogom. Azt sem állítom, hogy minden rossz viszonylat mennyei, szerelmes békévé szelídült. Volt olyan felismerésem is miszerint a partnerek természete annyira ellentétes, hogy csak irritálják egymást, tehát további együttélésük lehetetlen. De akkor is barátságban váltak el. Mert egészen más dolog izgalmas, romantikus pásztorórákat tölteni el valakivel időnként, mint a hétköznapi idegesítően különböző szokásaihoz alkalmazkodni, a „mel-

95

ékhelyiségeket” is kényszerűen megosztva a másikkal.

Egy jól felkészült, élettársa természetét Figyelő, hangulatait megérző, szokásait elfogadó, érdeklődéseit megosztó, „anya-asszonynak” nincs ellenfele. Még akkor sem, ha fel-felbukkan egy agresszív, fiatalabb, talán csinosabb vetélytárs néha. Mert bizony a férfit potencia labilitása miatt számolni kell ilyesfajta poligámiával, amely annyiféle, ahány férfi él a földön.

Ilyenkor kell elővenni azt a bizonyos ősi tehetséget, amely az erősebb, türelmesebb, megértőbb asszonyt teszi győztesé a másik, saját jelmezeit, álarcait bevető nő felett. Mert az ellenfelet sohasem szabad lebecsülni. Az is elszánt. Annak is van „tüzérsége”. Támad. Feltétlenül eljut bizonyos kezdeti sikerekhez.

A veszélyeztetett élettárs azonban birtokon belül várakozik a sokféle szállal védett erődben. S ilyenkor nem szabad hibákat elkövetni. Türelmetlenség? Kérdőre vonás?

Zokogó jelenetek? Szemrehányások? Szó sem lehet róla. Észre sem szabad vennie partnere némileg elmebajos viselkedését, magyarázkodásait, esetleg provokációit a veszekedésekre, hogy saját büntudatát enyhítse vele. „Egy kézzel nem lehet tapsolni” - mondja egy ősi kínai közmondás, * férfi hízeleg, ajándékot hoz, az asszony ne mulassza el kifejezni háláját érte. Rúzsoltok ingen,

96

gatyán, más színű *hajszál*, illat a kabáton? Ugyan. Ki lehet mosni, le lehet kefélni. Persze, az is igen téves módszer lenne, ha néma mártírarccal csinálná mindezt. Persze, hogy fáj. De a fájdalmat át lehet változtatni erővé, mint a szülőfájásokat. Eljött az ellentámadás ideje a tüzelő vetélytárs ellen? Erről sincs szó. Új jelmezre, maszkra, a másik előtt teljesen érthetetlen, magatartás-változtatásra van szükség, ami mellett szelíden, de határozottan ki kell tartani. Könnyek? Nincsenek. Mogorvaság? Dehogy. Fokozott derűs kedvesség. Fáradt gubbasztás otthon? Mi értelme volna? Saját út, saját szórakozás, beszámolás nélkül. Kiszolgálni a másikat? Itt-ott. De el is maradhat. Hogy miért? Nincs magyarázat, rejtélyes, titkot őrző, hallgatag boldogság. Merengő szórakozottság. Na és persze új *frizura*. Új illat. Esetleg más hajszín. A régi, unt rongyok helyett kis változtatással némileg színesebb öltözék. Egy-egy telefoncsengés. Ha a másik veszi fel a kagylót, nem szól bele senki. Vagy ha ő maga, zavart hallgatás után azt mondja: „Tévedés volt.” Gyakoribb tusolás, felfrissített „make-up” minden induláshoz. Fáradt, kicsit kócos hazaérkezés félregombolt kötött kabáttal. Ágybabujás, hátatfordító alvás. Kérdőrevonáskor ámult, ártatlan pillantás. Hogy megváltozott volna? Ő ugyan nem. Éli a maga életét. És így tovább számtalan válto-

97

zatban. A jó megfigyelő asszony a partnere tüneteiből pontosan kikövetkezteti: izgalmas, szeszélyes, nimfomániás bestiáról, önsajnáltató, gyámoltalan Baby Dollról van-e szó ellenfélként, vagy hűséges kutyaszemmel a felsőbbrendű „teremtés koronájára” felbámuló, rajongva a lábánál ülő, szavait mámorosan szürcsölő keleti rabszolganőről, s kelléktárából aszerint választja ki e gócból kivont ellenszerét. Arról sem kell tudomást vennie, ha a párja nyugtalanná válik, mert az a legtöbb esetben kényelemszerető s kezdi unni a titkos találkatársak egyre nyíltabb, hisztérikusabb követeléseit, szemrehányásait s a bujkálást. De párjának viselkedése és esetleges elvesztése is aggasztja. Megint észreveszi, hogy akivel annyi éve él együtt, nő. Sőt új nő. Más. Nem unalmas, félresodorható, megszokott tárgy. Olyan valaki, aki talán másnak is kell. Aki megcsalhatja, még el is hagyhatja. Nem arról van szó, hogy feltétlenül megcsalja valaki hűtlenkedő társát. Vannak szövetséges barátnők, barátok, sőt talán hódolók is, akikkel nem kell lefeküdni, de arra megfelelők és kellemesek, hogy szórakozásai kísérőivé legyenek. Sőt. Ha a másik nő erősebbnek bizonyul s maga alá gyűri kan-zsákmányát, neki is van hátvédje. Ebben az esetben azonban nem tanácsos visszafogadni az esetleg *mea culpázó*, kicsapongó társat, akinek

98

gyöngesége, karakterhibája nyilvánvaló. He kételkedjék benne, hogy valamelyik rámenős néember szabad koncává válik megint.

Van azonban egy másik módja az asszonynak, ha nincs a „sikeresebb nőstény” szerepéhez kedve, s már nem eléggé fiatal. „Madame X” jelmezében képezze át magát

egy olyan hobbi területén, amelyhez tehetsége van. Tanuljon nyelvet. Szerezzen képesítést, keressen értékes társaságot. Otthoni kört is teremthet magának. Zenéljenek, tartsanak felolvasást piknik alapon. Sok a magányos ember. Csalhatatlan módszer, ha valaki meghallgatja őket és kizárólag róluk beszél nekik. Egy szót sem önmagáról. Nyugodtan teheti. Észre sem veszik. Ez azért vezethet kitűnő eredményekhez, mert mialatt a magányos önsajnáló problémáit segítjük megoldani, a magunk bajáról megfeledkezünk, sőt gyógyulunk tőle. Azonkívül a másik lényébe való személytelen belevetülésünk komoly sikerélményeket és hálás, őszinte barátságokat érlel. Rossz házasságban élő, nagyon elfoglalt, alkoholisták, agresszív, vagy különösen az elvált szülők gyermekei igen veszélyes helyzetbe kerülnek, ha rosszul kezelik őket, vagy nem figyelnek rájuk. Belőlük lesznek a deviáns, hazudozó, csavargó, iskolakerülő, később drogos, iszákos, csövező, majd bűnöző emberek. Hogy miért? Mert a gyermek már az első eszmélő éveit-

99

ben érzékeny, kíváncsi, nagyon élesen figyelő lény. A fészekmeleg hiánya, az indulatos légkör, az egymást szidalmazó, „egymás ellen” nevelés komoly válságba sodorja őket, amit nem tudnak feldolgozni. Ezen nem segít a szórakozott, futó kedveskedés, megemelt zsebpénz, és ajándékok tömege. Nem volna szabad magukra hagyni őket sajátos problémáikkal.

A házasságkötés, az élettársi viszonyra teljesedett szerelem soha sem „happy end”, hanem kezdete egy nagy erőfeszítésnek, sok áldozatot, alkalmazkodást, tanulást, kompromisszumokat kívánó opusznak, sorsműnek, vagy mérget termelő viszonyoknak. Ezek főbb veszélyei:

Ha a partnerek nem érdeklődnek a másik foglalkozása, passzió, gondjai iránt. ha sohasem beszélgetnek egymással, legfeljebb felületesen, köznapi szavakat váltanak. A jó párkapcsolat egyik legfőbb titka, hogy két ember „átbeszélgesse” egymással az életet ifjú koruktól késő öregségükig.

Ha egy asszony rengeteg otthoni s nyilván pénzkereső elfoglaltsága közben lemond arról, hogy ápolts, mindig mosolyt, kedvességet sugárzó, gusztusos nő legyen.

Magánéletében ideges, kócos, rendetlen s ennek mosdatlan szagával sem törődik. Ha ezeket az illúziórom-

100

boló mulasztásokat elköveti, menthetetlenül vesztesévé válik.

Vad féltékenységi jelenetek, zokogó, rikácsoló szemrehányások, „bezzegelések” (bezzeg én annyit tettem érted, ápoltalak, kihúztalak a csávából, stb.), előbb-utóbb menekülésre készíti a partnert, legtöbbször egy másik, ügyesen hízelgő, s az ágyban változatos „kunsztokat” nyújtó, jobb színésznő” ágyába.

Aki partnerét fenyegető dühöngéseivel megfélemlíti, az ugyancsak kudarcot vall. A félelem megöli a szerelmet.

A betegségekkel való zsarolás sohasem válik be.

Sok férfi nagyon hiú. Csak másképpen, mint a nők. Ezt a hiúságot sohasem szabad megsérteni. Hódító képességeiket kétségbe vonni öngól. Minden okos, tehetséges ember - akár nő, akár férfi - szereti, ha képességeit elismerik, sőt dicsérik, feltéve, hogy nem átlátszó, önérdekű, ügyetlen hízelgéssel teszik. A dicséretnek is megvan a saját művészete.

Lehetőleg ne szerezzünk ellenségeket. A legszürkébb alárendeltünk, esetleg csak jelentéktelen ismerősünket megbántani, vagy semmibe venni komoly következményekkel járhat. Ahogy egy patkány harapása is veszedelmes vérmérgezést okozhat.

Az okos nőnek legyen annyi esze, hogy férjé-

101

ért szüntelenül ügyködve vállalja a „szürke eminenciás” szerepét. Ne akarjon helyette ő meghajolni a rivaldafényben. A világ valamennyi uralkodója, hadvezére, alkotója, bölcselője, tudósa, vezető pozíciót betöltő méltósága mellett ott volt a „csendestárs”. Csak egyet említek közülük pozitív értelemben. XV. Lajos francia király metreszét. Madame Dubarryt. Az udvaroncok közül, ha valaki el akart érni valamit, az okos kegyencnőhöz fordult protekcióért. Mindenki tudta, az uralkodó elsősorban az ő tanácsait hallgatja meg és kérését teljesíti. A történelem másik, negatív híressége Szókratész házsártos hitvese, Xantippe.

Hölgyeim! Ugye egyikünk sem kívánja a rossz természetéről hírhedtté vált feleség nyomdokait követni? Ezzel szemben különösen a figyelmükbe ajánlok egy rendkívüli asszonyt, aki fiatalon szép volt, később is csinos, nyilván okos, kedves, művelt, tapintatos és alkalmazkodó. Ő maga nem alkotott semmit, de értette, csodálta a rendkívüli férfiakat. Az évek elmúlásával meghízott kissé, ez azonban mintsem változtatott női varázsán. Úgy vonzotta a zseniket, mint mágnes a vasreszeléket. Fiatal énekesnőként a sokkal idősebb nagy muzsikusként, Mahler szeretett bele és feleségül vette. Gyönyörű dalokat írt

102

a számára. Annyira önzetlenül rajongott érte, hogy amikor Gropius, a modern építészetet forradalmasító géniusz fellángolt felesége iránt s az viszonzta érzelmeit, elengedte, pedig nagyon szenvedett miatta. Gropiustól egy még hevesebb érzelem vitte el a különös sugárzású asszonyt. Kokoschka, a festő imádta, aki annyira ragaszkodott hozzá, oly mértékben belenőtt az életébe, hogy mikor a fiatal Franz Werfel szerelme eltépte tőle, életnagyságú ülőszobrát a műterem karosszékébe helyezte, ahonnan az asszony éveken át figyelte csendesen a festő munkáját. Nem tudta nélkülözni simogató, értő jelenlétét. - A francia összeomláskor Franz Werfellel együtt menekült Hitler elől a villámháború *zűrzavarában*, stukák üvöltésében, gépfegyverek pergésében, a tömegpánikban. Franz Werfelt a Gestapo név szerint kereste, Lourdesban bújtak meg egy ideig. A mélyen Krisztus-hívő Werfel ott fogadta meg a „Hölgynek”, a szent Szűznek, Jézus anyjának, aki a beteges kis parasztlánynak, Bernadettnek többször megjelent, hogy ha feleségével együtt eléri Amerika mentő partját, rögtön megírja „Bernadett dalát”. Megírta. Alma Werfel túlélte szívbeteg férjét. Sajátos életrajza volt az egyetlen műve élete remekműve mellett, amely talán érdekes példakép lehetne annak a varázslatnak, ami sze-

103

relmi bájitalként vonzotta a legértékesebb férfiakat. Őt senki se hagyta el. Egyetlen partnere se felejtette el soha, senki se gondolt rá haraggal, sőt mindegyikben megmaradt női ideálnak.

104

2. A férfi Géniusz legyőzhetetlensége

A „Szerelmi Báj ital” című írásomban említettem, hogy a férfiak XY kromoszómájával szemben a nők XX kromoszómájukkal általában tűrőképesebbek a férfiaknál. Azt se felejtjük el, hogy asszony szülte a legerősebb férfit is. Az asszony: anya, „Magna Mater”. A hagyomány ősasszonya Lilith. Az ő méhéből ömlik elő az életformák számtalan változata, amelyeket megszül és bezúz. Új és új fajtákkal kísérletezik. A halál humuszából szüntelenül növények, állatok burjánzanak elő. Ilyenformán a pusztulás nála a táptalaj megtermékenyítése a végtelen létfolyamatban. A Biosz nem ismer halált, csak szüntelen megújulást. Az ősi hagyomány, amelyet a modern civilizáció egyes szakbarbár művelői hajlandók lebecsülni, különös mítosz déjá vu tételeként zengeti meg állandó motívumként az ember valamikori kétneműségét,

105

androgynitását. Ez a „legenda” készítette Platónt a „Lakoma” című remekműve megírására, amelyben furcsa, létformákban alig elképzelhető, nehézkes módon próbálja ábrázolni az androgyn kétnemű lényt testi mivoltában. Körülbelül úgy, ahogy Jókai kísérelte meg a gépi technika feltalálása előtt leírni a „Jövő század regénye” c. művében a légi csatákat, amelyek később halált hozó háborúkban valósággá lettek gépesített civilizációnkban. E könyvében szólt egy „Ichor” nevű műanyagról, az orosz szocializmus világunk nagy részét elöntő diktatúrájáról, és ebben szintén a jövő látnokának bizonyult. Jókai sok más nagy íróhoz hasonlóan futurologus próféta volt, mint Nostradamus, Wells vagy Verne. Sorolhatnám e kitűnő alkotókat, akiknek nagyszerű agyát, képzeletét egy pillanatra fénybe borította valamely rejtélyes sugallat, áttörte a holnap falait, s ők „emlékezni kezdtek” a jövőre.

A nemek szakadásának azonban sok olyan statisztikus ténye, analógiája van a természetben, amelyek az értelmes, merész gondolkodást kivédhetetlen végeredményekhez vezetik. Vannak öntermékenyítő növények. Születnek hermafroditák, kétnemű emberek, akiknél változtak a női és férfi alkat, s ivarszervük is ennek megfelelően működik, rendhagyó módon. Tu-

106

domásunk van „transzszexuális” lényekről. Érdekes ide jegyezni egy angol férfi híres esetét. Nagy feltűnést keltett. A világsajtó csemegéje volt, pontos leírásokkal, fotókkal. Ez az ember férfinak született. Megnősült. A nevét is közölték, sőt bajszos fényképét is. Két gyermeket nemzett. Azután ellenállhatatlan ingerének kényszere alatt hosszú, fájdalmas kúrákkal, intenzív hormonkezeléssel, bonyolult műtétek sorával átoperáltatta magát nővé. Nemének e megváltoztatása, annak jogi elismertetése, majdnem annyira bonyolult és nehéz volt, mint a testi tortúra, amelyen keresztülment. Végül is megszerezte új női nevét, szerelmes lett egy férfiba. Még eléggé fiatal, elfogadhatóan csinos, ápolt asszonyként „férjhez ment”; persze meddő maradt. - De hogyan értékelhetjük az úgynevezett normális, heteroszexuális férfiak mellbimbóját?

Miféle tünet ez izmos, maskulin testeken, amelyek sohasem szülnek, soha sem szoptatnak csecsemőt?

Pszichológusként sokat foglalkoztam elmebetegekkel, különösen rajzaikkal, írásaikkal. Moravcsik professzor, Kraft Ebing, Lombroso és még sok elmeorvos, de magam is személyesen tanulmányoztam, megfigyeltem örültek rögeszméit, hallucinációit, képzelt világuk sajátos jelbeszédét. Gyűjtöttem rajzaikat is. Érdekes mó-

107

don több elmebeteg az embereket ábrázoló rajzain ugyanazt a testet női és férfi ivarszervvel ábrázolta.

Ami a férfiakat viszont alkatilag sebezhetővé, szorongásossá teszi, a nemi aktusban betöltött szükségszerű „aktivitásuk”. Egy prostituált nő akárhány férfival közösülhet némi „légzőgyakorlat” mímelésével, ügyesen elsajátított fogások segítségével, passzívan eleget tehet annak, amit partnere igényel tőle, noha ő maga valójában kívül marad a „munkáján”. A közösülésben csak akkor telik öröme, ha a „fiúja” vagy kitérttja használja. A férfinál azonban látványosan kiderül, ha csődöt mond vagy potenciazavaros. A nő „gyengesége” viszont más. Ha szerelmes, nem frigid, akkor valamennyi érzékszervével, szenvedélyes érzéseivel részt vesz az aktusban. ' Teljes önfeladás nélkül nem tud szeretkezni. Utána is birtokló szenvedély, féltékenység, erőgén zónáiban magmaként keringő vágy láncolja partneréhez. Férfipartnerére számára azonban a szexkielégülés kiürülést jelent. Közömbössé, gyakran unalmassá válik a test, amely percekre felajzotta. Ha a kapcsolathoz esetleg valami többlet társul: közös érdeklődés, családi ragaszkodás, gyerekek, kényelem, anyagi érdekek, akkor a szex is feltámad időnként. Ritkán társul azonban hűséggel. Ellankad, nem támad

108

merevedése törvényes felesége testétől, ha nem injekciózza „új hús”, vagy élettársát nem tudja belevonni valami tömegperverzióba (gruppensex). Tehát a férfinál, ha pusztán viszonyról van szó, a szex semmi kötőanyagot, tartósságot nem jelent.

Ugyanakkor sok asszony hajlandó önkínzó iszonyodással is szerelme más nőkkel való „kedvteléseibe” belemenni, csak hogy megtarthassa őt, neki is jusson valami párja férfierejéből. A nő-férfi szerelemben mindig a gyengébb szenved. Az, aki jobban szeret. Furcsa módon a párkapcsolatban éppen a feminin férfi a vesztes ilyenkor. Mert valójában ő a nő kettejük között, akkor is, ha aktusuk heteroszexuális.

Az az eset, amelyet az álmokról szóló könyvemben leírtam, egy ilyen bizarr álomfajta, amely gyakran előfordul. „Váltóálomnak” nevezem. Beszámolóm e tanulmányban egy olyan nőről szól, aki álmában mindig férfi volt. Hímfarkasként párja után kutatott, nőstényként brutalizálva kergető, megerőszkoló gengszternek látta magát, vagy - ami még különösebb - egyetemi professzorként ébredt álmában valahol tengeren túl, talán Ausztráliában vagy Dél-Afrikában. Ezt a váltást az időeltolódás lehetővé tette.

Visszatérő álom volt. Mindig ugyanott. Ugyanabban a házban. Ugyanabban

109

az általa jól ismert lakásban. Amint nőtestében elaludt, álmában felébredt a harmincas évei felé járó professzorként, aki sietve készülődött, futtában kapta be reggelijét és elindult az egyetemre tanítani. A lakásában minden tárgyat ismert. A falat borító

állványon sorakozó könyveit is. Tudta, hány lépcsőn kell lerohannia. Tudta, rozoga öreg autójának ajtaja nehezen nyílik. Ismerte az utat az oszlopos, vöröstéglás egyetem, a saját szobájába vezető folyosót, az ajtóra kiírt nevét, a csikorgó ajtajú szekrényt, amelybe a kabátját akasztotta. A tükörben szembenézett szakállas arcával. Fel sem tűnt neki, hogy anyanyelvként beszéli az angolt. Agyában úgy fogalmazódnak meg mondatai, mint akibe apró gyerekkorától épült be. Nappali, női mivoltában nem tudott angolul. Álmai néha töredékesek, rövidebbek voltak, vagy töményen hosszúnak tűntek, noha, mikor felébredt, látta az óráján, hogy csak 1-2 óra múlt el, mialatt ő biciklit taposva kirándult „gyermekeivel”. „Feleségével” ölelkezett az ágyban nagy passzióval és imponáló teljesítőképességgel. Dolgozatokat javított szüleitől örökölt nagy íróasztalánál. Reflexszerűen nyúlt fiókokhoz, amelyek tartalmát pontosan ismerte. Volt egy titkos fiók is az íróasztalban, amelyben a naplóját tartotta. Felesége sem tudott róla. nagy belső izgalommal jegyezte fel benne diákkorának egy

110

homoszexuális kalandját lányos szépségű szobatársával, akivel félig ittasan „kipróbálták” ezt a szeretkezés! formát is. Szégyellte, tagadta, de időnként határtalanul felhevítette ez az emlék. Felesége, anélkül, hogy gyanakodott volna rá, szívesen belement aktusuk „fiús formájába”, s ő mindig büntudatot érzett, hogy valójában behelyettesíti ilyenkor egykori diáktársa izmos, fiatal testével. Az a fiú egyébként normális életet folytatott később, beleszeretett lányokba, családot alapított. Sok férfinak vannak ilyen gyerek-, kamasz-, vagy ifjúkori élményei saját nemével anélkül, hogy homoszexuálissá vált volna. „Kinötte”, főleg, ha aktív, némileg férfiasán kezdeményező, idősebb nő segíti vissza a normális férfi-nő kapcsolatba. Persze, hogy mi a normális? Erre annyiféle feltevés, magyarázat van, ahány ember megy keresztül sajátos provokációkon környezetete, alaptermészete, pubertása hatására. Gondoljunk csak Thomas Mann ismert magánnaplójára, amelyben nyíltan vall homoszexuális fellobbanásairól, noha hat gyermeket nemzett jó(?) házasságában. Megírta a „Halál Velencében” c. magas művészi nivójú híres novelláját is. Az, hogy ilyenfajta titkos tűz fellobbanhat egy férfi érzekeiben, amelynek szédült megszállottjává lesz és maga sem tud mit kezdeni vele,

111

gyakrabban előfordul, mint ahogy a nyilvánosság tudomást vesz róla. Csodálkozva hüledező tanúja voltam magam is egy ilyen megszállottságnak. Tizennégy éves koromban filmrendező apám mellett egy tehetséges operatőr dolgozott, aki halálosan beleszeretett nagysikerű gyermekfilmünk tizenegy éves főszereplőjébe. A kisfiú gyönyörű volt. Még sem fiú, sem lány. Nem nélküli, tüneményes kerub inkább. Szőke hajú, kékszemű, hosszú, sötét szempillájú, finom orrú. Kecses rajzú nevető szájából recés, hófehér fogsor villant elő. Vidám, játékos gyermekként maga volt a mesebeli, lenyűgöző tündéri szépség. Nem is sejtette, operatőrünk miért jár hozzájuk naponta. Miért viszi sportrendezvényekre, cukrászdákba, moziba, cirkuszba. Kedves bácsiként fogadta el. Szórakoztató, remekjáték volt vele lenni. Még az is, hogy megismételte vele a romantikus filmek csókjelenetét. Engem ez a szegény férfi mindenhová magával cipelt alibiként. Illetve nem mindig voltam velük. Noha éles megfigyelőképességem akkor is működött, s idegenkedésem egyre növekedett, ahogy figyeltem operatőrünk micsoda hevült szerelemmel simogatja, csókolgatja, szorítja magához, birkózik,

hempereg a kacagó kisfiúval, nem szóltam róla. A gyerek maga robbantotta ki a botrányt. Egyedül küszködő, kissé habókos, özvegy édesanyjának elmondta „az
112

operatőr bácsi" hogyan gombolgatja ki a sliccét, mikor egyedül vannak és milyen érdekes dolgokat csinál vele. A férfi többé a lábát se tehetette be hozzájuk. Az özvegy telesikongatta egész környezetét, bennünket, a stábot, hogyan akarta a becstelen, szemérmetlen szatír megrontani ártatlan kisfiát. Elég soká zengett tőle a pletyka hírharang. Ez az operatőr pedig nem volt, és később sem lett homoszexuális. Csak életében először és utoljára halálos szenvedéllyel beleszeretett egy valószínűtlenül gyönyörű jelenségbe. E vízió gyermektestet viselt, felajzotta *fantáziáját*, érzékeit, elbűvölte artisztikus igényességét. Szerencsére a világ hamar felejt. Az operatőr nagy karriert futott be. Megházasodott. Elismerés övezi ma is, halála után. Megérdemelten. A gyönyörű csodagyerek -mert az volt - szürke felnőtté cseperedett. Teljesen eltűnt róla szépségének varázsos sugárzása, csaknem jelentéktelen, meglehetősen alacsony fiatalember lett belőle. Tehetséges zenészként ő is karriert csinált, de harmincéves kora előtt tragikus körülmények között egy gyógyíthatatlan galoppírozó betegség megölte. A nők - anya - asszonyok - szívóssága rejtélyes genetikai alkatuk következtében óriási. Kivéve persze a mindig egyéni sorsúakat, a testükben, pszichikai immunrendszerükben

113

rejlő öröklött betegséghajlamúakat. De náluk a korai halált okozó kórok: rák, önpusztító narkó, szerelmi csalódás, öngyilkosságba kergető depresszió, elmebajok fellobbanását rendszerint súlyos érzelmi válságok, csalódások előzik meg, mert emocionális „immunrendszerük" sebezhetősége elődeik által beléjük oltott tehetség. Lékké, legérzékenyebb részüket rozsdás drótként felszakító, tátongó nyílássá válik bennük minden fertőzés felé. E lelki sérülés először a legváltozatosabb tüneteket hozza létre bennük, amelyek végül organikusakká mérgeződnek és megölik őket. Ha azonban megnézzük hazánk statisztikáját, látni fogjuk, hogy „egyenjogúságunk" ellenére az egészséges nők tovább élnek, mint a férfiak. Pedig az úgynevezett egyenlőség sokkal nagyobb megterhelést jelent számukra, hiszen állásuk, „férfimunkájuk" mellett el kell látniuk otthoni kötelességeiket akkor is, ha férfitartnerük valamelyest „besegít" a házas társ őrle, hatalmas energiát felemészto munkájába. Sőt olyankor is, ha férfi nélkül nevelik gyermekeiket, felelős állást töltenek be, s gondoskodnak családjuk szükségleteiről. A tények kemény dolgok. Az ellenőrizhető statisztikák szerint az özvegyasszonyok száma megdöbbsentően nagy és egyre növekszik. Hogy miért? Ki tudja, a természet miért gazdálkodik így a nemek közötti vonzó-taszító energiákkal?
Mi-

114

ért a póknöstény, az imádkozó sáska falja föl a hímjét kopuláció közben? Miért nem fordítva történik a halálos nász? Miért pusztul el sok ezer repülőhangya, bár közülük csak egyetlen közösülhet a bolyalapító nösténnyel, éppúgy, ahogy az emberi ondósejtek is megsemmisülnek a nemzés extázisában a győztesen kívül, amely eljut az érett női petesejthez, egyesül és új életet nemz vele. És miért a méhkirálynő, természetkirálynő a boly leghatalmasabb életadó, életfenntartó uralkodója, agya? Ha a

termeszkirálynő elpusztul, abban a másodpercben megáll a természet boly nyüzsgése úgy, ahogy a halál pillanatában dermedté válik az emberi test. A boly életfunkciói abbamaradnak, a természetsejtek szétszélednek, feloszlanak, szétesnek. A természet boly és az emberi szervezet meglepő, szinte ijesztően azonos párhuzamáról egy dél-afrikai tudós írt nagy feltűnést keltő könyvet.

Az emberi faj esetében sokáig a patriárkátus, a férfiuralom dominált. A nő alárendeltsége, ritka kivételtől eltekintve otthon centrikus volt: gyerekszülés, főzés, mosás, mosogatás, a „háztűzhely őrzése”, a család szükségleteinek ellátása, teljes anyagi függés eltartójától. E viszonylat Kelet-Ázsiában, Afrikában egyre szorosabb, szigorúbb s némi kis lazulással így van

115

ma is. A nő nem dönthet saját sorsáról. Házastársát a szülők választják ki. Különböző ellenértékekért „eladják” lányukat, aki legtöbbször nem is láthatja a „vevőt” esküvője napjáig. Régebben nagyobb mértékben divatozott a többnejűség. Bizonyos vallások fanatizmusa csadorokba burkolta és burkolja az asszonyokat. A zsidó ortodoxia a házasság megkötése után kopaszra nyírja a nőt, parókahordásra kényszeríti. A templomban szétválasztja a nemeket; csak külön csoportokban foglalhatnak helyet. Keleti nagyurak háremét heréitek őrizték. A pasa tiltotta a nyilvános megjelenést felügyelet nélkül. Kizárólag férfiaknak tartotta fenn az ismeretek elsajátítását, napjainkban ez bizonyos mértékben megváltozott. Lányok is tanulhatnak, egyetemet végezhetnek. Még modern ruhát is viselhetnek. De házasságuk megoldásában természetesen fogadják el szüleik döntését, mert génjeikbe programozódott e hagyomány őrzése.

Ennek ellenére bárhol, bármikor a történelem folyamán a hatalom közelében, de a család együttélésében is megmutatkozott a „gyengébb nem” ereje, titkos vagy nyílt hatalma a férfi fölött, csak éppen a maitól eltérő formában működött. A reneszánsz konkubinjai, nagyműveltségű hetérái jelentős szerepet töltöttek be

116

az uralkodók életében. Befolyásuk messze túlszárnyalta a politikai érdekből kötött házasságok hivatalos feleségeinek hatáskörét. Köztudott volt, kihez kell fordulnia a protekciót, birtokot, rangot kívánó vagy királyi kegyből kiesett udvaroncoknak a francia, olasz hatalom hierarchiájában, ha el akarja érni célját.

E felragyogó, de illegális viszonyok persze mindig tragikusan végződtek, ha a nagy pártfogó meghalt, mint többek között Diane de Poitiers esetében. Szeretője, II. Henrik francia király lovasjátékban elszenvedett súlyos balesete után nyomorúságos körülmények közé száműzték, mert vetélytársnője, a király felesége az az ádáz Medici Katalin volt, akinek nevéhez a „hosszú kések éjszakájának” szörnyű vallási mézárlás társul. A királyi dinasztiák féltékenyen őrzött magánéletéből, a még megmaradottakból ma sem tűntek el a különféle érzelmi válságok. Hiszen a férfi-nő, sőt a férfi-férfi szenvedélyek soha nem ismertek és nem ismernek rangot, erkölcsi gátakat. II. Lajos bajor király a Richárd Wagner iránt érzett szenvedélyes szerelme miatt vesztette el trónját. A zseniális, de gátlás nélkül törtető, költekező zenetitan nem viszonzta ugyan a neurotikusán örült érzelmeit hasonló hajlamokkal, de alaposan

117

visszaélt hatalmával. Valósággal kiürítette a kincstár kasszáját.

Kétségtelen, hogy zavaros, izgalmas modern korszakunkban a civilizált, jóléti vagy akár kisebb, szegényebb országokban is a nők együtt harcolnak megélhetésükért, otthonukért, gyermekeikért, karrierjükért, vagyonukért a férfiakkal. A politikába, tudományokba, művészetekbe éppúgy betörtek, mint az „erősebb nem”, s mégis ők bírják jobban nála többszörös meg-terheltségük feszültségét. A biológiai megközelítés nem felel meg egyértelműen a még mindig nyitott kérdésre. Aki azt állítja, hogy tudja a teljes feleletet rá, önmagát csapja be. Az is tudatlan, aki töprengéseiből e probléma fölött, kihagyja a nemek hasadásának felderítetlen rejtélyét. Karinthy Frigyes mondta: „A férfi és nő azért nem értheti meg egymást soha, mert mindegyik mást akar. A férfi nőt, a nő férfit.” Szellemes, nagyszerű, önmagát kínáló poén.

Szándékosan társítom e különös „próféciát” tanulmányomhoz, mert nem csak meghökkentő tény, amely sok írónál, sőt értelmes, szenzitív „civil” embernél is előfordul, hanem mert vakmerő módon szeretném összegezni saját sejtelmeimet, felismerésemet, konzekvenciámat (?), amelyekhez nem könyvekből, hanem

118

töprengéseim, tapasztalataim alapján jutottam, visszarettenés nélkül követve agyam és lelkem labirintusában az alkotó, képzeletemhez kötődő Ariadné-fonalat. Semmiképpen nem kívánom, hogy bárki elfogadja tőlem azt, ami bennem élménnyé, meggyőződéssé vált. Ezek nekem adnak lázongó kérdéseimre valamennyire kielégítő magyarázatot. Az én csodáim. Kétkelkedjenek benne. Magam, sem fogadtam el soha pusztá elbeszélés nyomán sokszor érdekes, sokszor kusza és zavaros történeteket, amelyekkel bőven traktáltak egész életemen át. A kétely szíve-joga minden gondolkodó embernek. S nálam különösen felerősítette ezt az óvakodó, szkeptikus magatartást az, hogy pszichológus, karakterológus vagyok, „perfektül beszélek” szimbológiául, tehát látom az emberkozmoszok szavakon túli jelbeszédét és álarcuk mögött valódi arcukat is.

Az én bizonyosságom az, hogy transzcendentum nélkül semmiféle fizikai jelenségnek nem lehet megtalálni az igazi értelmét. Az „összefüggések tudományának” kutatása nélkül sem. „A férfiak félelméről” vannak igen sajátos feltevéseim. E „férfiszorongás” a Biosz s a kozmogótában rejlő törvényszerűség tudattalan vagy akár félig-meddig tudatos derengése a „nemző hím” szerepének törékenységét illetően. Rette-

119

gés az impotenciától, a termékenyítés elmulasztásától, az arra való képtelenség gyilkos büntetésének ösztönös rémülete, mint a póknőtény és az imádkozó sáska esetében. Az impotens férfi sokszor úgy érzi, fölösleges. Sorsában lézengő, haszontalan, szárnyashangyaként zuhanásban lévő élőlény. Ezért keresi slusszpanikjában a potenciáját hevítő új kapcsolatokat, a „gruppensex” és különféle perverziók nemzési kötelességét megkerülő szerelmi játékot, még a kéjgyilkosságot, a gyermekprostitúció kínálatát is, amely valójában nem egyesülés, hanem a fordított „pubertás” felelőtlen mániája, amelyben a másik nem csak kéjtárgy. Eszköz. Az „elítelt” hím így bujkál a természet, a fajfenntartás könyörtelen törvénye előtt, - reménytelenül. Mert a Mater, az Ósanya visszaüt. Félelmetes módon. Az örömszerzés gyönyörét csak saját teremtő

célja érdekében engedélyezi. De ha az öncélúvá a Biosz szempontjából törvénytelené válik, szörnyű büntetéssel felel rá. Az AIDS-szel például. A HIV-vírus egyelőre gyógyíthatatlan, folyton változó kórság. Az ember immunrendszerét, szervezete védekezőképességét semmisíti meg. Szex-vonatkozása kétségtelen. Halálos csapása szinte biblikus válasz az önmagáért való kéj gátlástalan szabadságára. S ha az ember kitűnő tudósainak lesz még ideje az AIDS leküzdésére, ahogy egyéb nemi bajok, járványok esetében rálelt azok gyógyító széru-

120

mára, minden valószínűség szerint támad egy másik csapás, amellyel még nehezebben birkózik meg egyenlőtlen harcában a *részére*, egyelőre távolról sem felderített elemi erővel, hatalmas titkokkal, mitikus törvényszerűségekkel. Egyszerűen azért, mert elvesztette emlékezetét saját halhatatlanságáról. Teremtő képzelete homályba borult. Elfelejtette, hogy a természet ellen nem lehet varázsolni. A rejtélyes törvény, amely a Bioszban annyi rovar esetében megtalálható, még abban az elementáris, érthetetlen jelenségben is megnyilvánul, hogy a férfiaknak, illetve a bűnözőknek közöttük, vagy akár a kötél általi halálra ítélt ártatlan áldozatoknak is fulladásuk végső fázisában magömlésük támad. E pillanatban „nemzőerőt” produkálnak. Mintegy a nagy Mater előtti tudattalan mea culpaként. Elfogadása ez létük valódi kötelességének, az egyetlen célnak, amelyért a phalloszt, a férfierőt ők viselik a póknöstény, természetkirálynő, ájtatos sáska gyilkos ölelésében is. Ezért található annyi Phallosz-oltár az ősnépek kultuszaiban.

A teremtő erőnek Indiában Kundalini, az ágyékban összecsavarodva nyugvó kígyó a jelképe, amely a testi nemzessél halált teremt. Ha azonban ezt az energiát a hátgerinc *létráján* át

121

az ember felvezeti fantáziája alkotó központjába, halhatatlan remekművet teremt vele. Ezt egyébként a libidó „prófétája”, Freud is elismerte. Hogy ez mennyire igaz, évezredekben átívelő példák tömegével lehetne bizonyítani. Hermész Triszmegisztosztól, a Smaragdtáblát megalkotó, „Háromszor Hatalmastól” Lao-Cen, az ősi és antik filozófusokon, írókon, államférfiakon, gurukon, Avatárokon, profétákon, Messiásokon, magas kort elért bölcselőkön, alkimistákon, művészekén át a modern tudósok, feltalálók, szociológusok, futuroológusok, késő öregségüket teremtő erejük teljében megélt történelemformáló férfigénuszokig.

A természetet saját mélységi síkján valóban nem lehet legyőzni. De az élet nem a nagy Mater méhében kezdődik és nem ott végződik. A sűrű, elnehezült anyagból végtelen Jákob lajtorjája vezet magasabb kiterjedésekbe, számtalan dimenzióba, amelyek erői akkor is élnek, hatnak, ha emberszem nem látja őket, de lelke mentális antennája érzi hatásukat. A test súlyos, idegekkel átszőtt homokzsákját nem lehet e síkokra felemelni. De a psziché lélekmadara és a szellem képzeletvarázsa időt-teret átmetszve elérkezhet hozzá. S e relatív időn túli állapotban nem csak nemekké csonkult androgynitása válik teljessé, hanem megéli egye-

122

sülését saját halhatatlan gyökereivel. Mert valahol bizonyos benne, hogy isteni önvalójában ő is a mindenség szerves része. Túl a nemek szakadásán, valamennyi múlandó korlátán, „szétszaggatott” Istenként újra egésszé lesz.

123

Szómagyarázat

A tudomány minden ágának, a művészetek irányainak, szakmák módszereinek megvan a sajátos fogalomrendszerük. A filozófia különféle elméletei is más értelemben használnak meghatározásokat, mint az idegen szavak *szótára*. Ósvallások, hagyományok hitvilágának maitól eltérő' jelképeit, elnevezéseit a modern ember már nem érti. E mitikus, ezoterikus - a jelenségek benső gyökeréig hatoló definíciókat azért közöljük többrétegű vonatkozásaikban, hogy segítsük általuk az olvasók előtt világossá tenni e tanulmány fontos közléseit.

Androgyn: A görög mitológia kétnemű öslénye. Az androgyn kettészakításával teremtette Zeusz a férfit és a nőt. Ugyanez a motívum fedezhető fel a Bibliában Éva teremtésében.

Archetípus: C. G. Jung *határozta* meg így az emberiség őstípusait, az Apa, Anya, Bölcs öreg ember létet döntően alakító és minden korszak közösségeiben kialakuló alapfigurát.

Asztrálsík: A psziché, a lélek, az ösztönök és

125

az érzélemvilág síkjai. A hagyomány okkult -rejtett - irányzatai szerint, az ember lelki teste a fizikum halála után is tovább él.

Dyas: Az eggyé vált kettő. A kettészakadt nemek egymásba oldódása. De a kettes a föld alapszáma is, a végletek iker erőié, mint a hideg és meleg, az éj és a nappal, szeretet és gyűlölet, élet és halál egymást váltó, de összetartozó szüntelen lengése.

Csakra: A világ időtlen idők óta a láthatatlan mindenség szellemi öntőformáinak kombinációin alapul. Az ember a kozmikus óriás, Ádám Kadmon anyagi mása. Mikrokozmosz. Testében, lelkében, szellemében ugyanazok a fontos központok működnek egymástól elválaszthatatlan keringésben. A Csakrák az ember lelkének, lelki testének irányító centrumai.

Incubus: A korai kereszténység elfojtott nemi ingerekből, büntudatból kivetülő, kettős ivar-szervű, férfi rémalakjai. Álmukban látogatták a szent életű apácákat és paráználkodtak velük.

Ideonfonal: Szellemet a szellemmel, és valamennyi eszmei árammal összekötő kapcsolat, a szellemi - mentális - test kommunikációs rendszere a világmindenségben.

Libidó: Nemi kedv, nemi vágy. Freud szerint az ember lényének egyetlen hajtóereje, amelynek szabad kiélése egészségessé teszi, elfojtása pedig gátlásokat, betegségeket okoz.

126

Koilon: Lyuk, bemélyedés, szívóerejű vákuum, űr. A kozmosz rejtélyes fekete lyukainak, csillagteremtőinek is egyik rokon szava.

Mantra: Varázsszó. Varázsigé, amely köt és old. Ósvallások rítusai, gyakorlata szerint a szóval ölni, gyógyítani, építeni és rombolni lehet. Ma már a mélypszichológia is alkalmazza a gyógyító szóterápiát.

Príma matéria: Az alkimisták elsődleges anyaga. Fizikai síkon a szűz földet értették alatta, amely magában hordozza az élet változatának valamennyi csíráját. Pszichikai síkon a Príma Matéria a lélek, szellemi síkon a minden jelenséget átfogó értelem.

Succubus: Az elfojtott nemi vágy férfi vetülete a korai kereszténységben. Meztelen, buja nőstények látogatták álmukban a szüzességet fogadott szerzeteseket, s magömléseiken át kiszívták erejüket, hiába védekeztek ellene szöges övvel a csuhájuk alatt, önkorbácsolással és böjttel.